

DET KONGELIGE
ARBEIDSDEPARTEMENT

Arbeids- og velferdsdirektoratet
Postboks 5 St. Olavs plass
0130 Oslo

Deres ref

Vår ref

Dato

201003056/AMO

10.02.2011

Tildelingsbrev for 2011

1. INNLEDNING	3
2. HOVEDMÅL OG PRIORITERTE OPPGAVER I 2011	3
3. MÅL, STYRINGSPARAMETRE OG OPPDRAG SOM SKAL HA HØY OPPMERKSOMHET I 2011	5
3.1 FLERE I ARBEID OG AKTIVITET OG FÆRRE PÅ STØNAD	6
3.2 ET INKLUDERENDE ARBEIDSLIV	10
3.3 VIRKSOMHETER MED LEDIGE JOBBER FÅR DEKKET SITT BEHOV FOR ARBEIDSKRAFT	12
3.4 BIDRA TIL AT PERSONER MED NEDSATT FUNKSJONSEVNE KAN HA EN AKTIV HVERDAG	13
3.5 ET ØKONOMISK OG SOSIALT BÆREKRAFTIG PENSJONSSYSTEM	14
3.6 BEDRE LEVEKÅRENE FOR DE VANSKELIGST STILTE	15
3.7 TJENESTER OG INFORMASJON TILPASSET BRUKERNES BEHOV	18
3.8 RETT STØNAD TIL RETT TID	21
3.9 GOD GJENNOMFØRING AV REFORMER/ORGANISASJONSUTVIKLING OG EFFEKTIVITET	24
4 ØVRIGE RAMMER OG RETNINGSLINJER FRA AD	26
4.1 FELLESFØRINGER TIL UNDERLIGGENDE VIRKSOMHETER I 2011	26
4.2 OPPFØLGING AV SAKER FRA RIKSREVISJONEN	26
4.3 RAPPORTERING OM GJENNOMFØRINGEN AV ARBEIDSMARKEDSTILTAKENE I 2011	27
4.4 BEHOVET FOR VTA-PASSER	27
4.5 SAMARBEID MELLOM AD, KD OG BLD OM UNGDOM	27
4.6 SAMARBEIDSAVTALE MELLOM KS OG AD OM STYRKET SAMARBEID MELLOM ARBEIDS- OG VELFERDSETATEN OG UTDANNINGSMYNDIGHETENE	28
4.7 NASJONAL STRATEGIPLAN FOR ARBEID OG PSYKISK HELSE	28
4.8 OPPFØLGING AV ST.MELD. NR. 18 (2007-2008) ARBEIDSINNVANDRING	28
4.9 UTENLANDSOMRÅDET	28
4.10 OPPFØLGING AV PERSONELL SOM HAR DELTATT I UTENLANDSOPERASJONER	29
4.11 YRKESKADER/- SYKDOM	29

Postadresse
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Møllergata 37

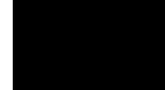
Telefon
22 24 90 90
Org no.

983 887 457

Velferdspolitisk avdeling
Telefaks

22 24 27 68

Saksbehandler

4.12	FRIVILLIG SEKTOR.....	29
4.13	SIKKERHET OG BEREDSKAP	29
4.14	LØNNSGARANTIORDNINGEN	30
4.15	SYSSELSETTINGSSTRATEGI FOR PERSONER MED NEDSATT FUNKSJONSEVNE	31
4.16	BUDSJETTANSLAG OG BEREKNINGER, HERUNDER BEREKNINGSGRUPPEN FOR FOLKETRYGDEN.....	31
4.17	FORSKNING OG KUNNSKAPSUTVIKLING	31
4.18	HELSEREFUSJONSOMRÅDET – FRIKORT	32
4.19	PUBLIKASJONEN ARBEID OG VELFERD	32
4.20	PLIKT TIL Å FREMME LIKESTILLING OG HINDRE DISKRIMINERING.....	32
4.21	LØSNING FOR PUBLISERING AV OFFENTLIG ELEKTRONISK POSTJOURNAL (OEP).....	33
5	ØVRIGE RAMMER OG RETNINGSLINJER FRA BLD.....	33
5.1	EN FORELDREPENGEORDNING SOM BIDRAR TIL Å FREMME LIKESTILT FORELDRESKAP	33
5.2	LIKEVERDIG FORELDRESKAP OG GODT SAMARBEID TIL BESTE FOR BARN I DELTE FAMILIER	33
6	RAPPORTERING OG RESULTATOPPFØLGING	34
6.1	STYRINGSDIALOGEN I 2011.....	34
6.2	ØVRIGE MØTER	34
6.3	BUDSJETTFORSLAG, STRATEGISKE INNSPILL MV.	34
7	BUDSJETTILDELINGER OG FULLMAKTER.....	35
7.1	ARBEIDSDEPARTEMENTET	35
7.2	BARNE- LIKESTILLINGS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET.....	42
7.3	FULLMAKTER.....	42

Vedlegg 1: Personalfullmakter for 2011

Vedlegg 2: Budsjettfullmakter for 2011

Vedlegg 3: Oversikt over rapportering og hyppighet i tilknytning til opplegget for mål og resultatstyring i 2011 samt krav til statistikkrapportering i 2011

Vedlegg 4: Kalender for styringsdialogen i 2011

1. INNLEDNING

Arbeids- og velferdsetaten har ansvaret for gjennomføringen av sentrale deler av arbeids- og velferdspolitikken. I tillegg til å lede etatens arbeid på dette området, skal Arbeids- og velferdsdirektoratet ivareta oppgaver på sosial- og levekårsområdet. Arbeids- og velferdsetaten har videre ansvaret for forvaltningen av barnebidrag og ytelsene kontantstøtte, barnetrygd og foreldrepenger for Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Arbeids- og velferdsetaten skal utføre oppgaver på helserefusjonsområdet for Helse- og omsorgsdepartementet basert på omforent tjenesteavtale mellom Arbeids- og velferdsdirektoratet og Helsedirektoratet.

Arbeidsdepartementet viser til Prop. 1 S (2010-2011) Arbeidsdepartementet og Prop. 1 S (2010-2011) Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet samt Innst. 15 S (2010-2011) og Innst. 14 S (2010-2011) og stiller i dette tildelingsbrevet midler til rådighet for Arbeids- og velferdsdirektoratet, og gir samtidig rammer og retningslinjer for Arbeids- og velferdsdirektoratet og Arbeids- og velferdsetatens virksomhet i 2011. Omtalen i budsjettproposisjonene skal være utgangspunktet for gjennomføringen av politikken i 2011 sammen med de presiseringer og retningslinjer som gis i dette brevet. Der ikke annet er skrevet, legges det til grunn at den løpende virksomheten videreføres.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har et selvstendig ansvar for å informere departementet dersom det er risiko for vesentlige avvik i gjennomføringen av politikken, i planer som er avtalt med departementet, eller i virksomheten forøvrig. Dersom direktoratet vurderer at det er uklarheter i de rammene og retningslinjene som formidles til direktoratet, har direktoratet et selvstendig ansvar for å ta dette opp med departementet.

2. HOVEDMÅL OG PRIORITERTE OPPGAVER I 2011

I Prop. 1 S (2010-2011) Arbeidsdepartementet, under resultatområde 2 Arbeid og velferd og resultatområde 3 Pensjoner, fremgår hovedmålene for arbeids- og velferdspolitikken. Disse er:

- Et velfungerende arbeidsmarked med høy yrkesdeltakelse
- Sikre økonomisk trygghet for den enkelte
- Bekjempe fattigdom og utjevne økonomiske og sosiale forskjeller
- Et inkluderende samfunn som sikrer alle muligheter til deltakelse
- En helhetlig, effektiv og brukerorientert arbeids- og velferdsforvaltning

Etatens innsats skal innrettes slik at den bygger opp under hovedmålene for arbeids- og velferdspolitikken, herunder målene for NAV- reformen og pensjonsreformen.

Hovedmålene følges av delmål. Disse uttrykker hva etaten og direktoratet skal arbeide for å oppnå. Delmålene som gjengis her, vil strukturere den videre teksten i tildelingsbrevet:

- Flere i arbeid og aktivitet, færre på stønad
- Et inkluderende arbeidsliv
- Virksomheter med ledige jobber får dekket sitt behov for arbeidskraft
- Bidra til at personer med nedsatt funksjonsevne kan ha en aktiv hverdag
- Et økonomisk og sosialt bærekraftig pensjonssystem

- Bedre levekårene for de vanskeligst stilte
- Tjenester og informasjon tilpasset brukernes behov
- Rett stønad til rett tid
- Effektiv drift og god gjennomføring av reformer

I det følgende fremgår satsningsområder og prioriterte oppgaver for Arbeids- og velferdsetaten og Arbeids- og velferdsdirektoratet i 2011. Prioriteringene er fulgt opp videre i tildelingsbrevet gjennom angivelse av styringsparametre og rapporteringskrav under de aktuelle delmålene.

Viktige endringer i folketrygdens alderspensjon trer i kraft fra 1.1.2011. En sentral oppgave for etaten i 2011 vil være å gi god informasjon om pensjonssystemet og pensjonsreformen. Arbeids- og velferdsetaten skal legge til rette for en god innfasing av nye pensjonsregler og sikre at nytt regelverk, informasjon og veiledning implementeres på en god måte. Valg av tidspunkt for uttak av pensjon, har stor betydning for den enkeltes årlige inntekt som pensjonist, og er derfor en viktig beslutning. God informasjon og veiledning er en forutsetning for at den enkelte skal kunne ta beslutninger tilpasset egne behov. I 2011 kan fem ekstra årskull ta ut alderspensjon fra folketrygden etter nye fleksible uttaksregler. Det vil derfor være et særlig stort behov for god informasjon og veiledning i 2011. For nærmere omtale av etatens oppgaver som skal ha høy oppmerksomhet i 2011 knyttet til innføringen av pensjonsreformen, vises det til omtalen under delmål 3.5, 3.7, 3.8 og 3.9.

Arbeids- og velferdsetaten skal bidra til å få flere i arbeid og aktivitet og færre på stønad ved å tilby gode arbeidsrettede tjenester, individuelt tilpasset oppfølging og bistand til brukerne. Den arbeidsrettede oppfølgingen skal bidra til økt inkludering i arbeidslivet for brukere som står utenfor arbeidslivet, hindre utstøtning gjennom forebygging for brukere i arbeid, samt økt deltakelse og sosial inkludering for brukere som står varig utenfor arbeidslivet.

Etaten skal på bakgrunn av en behovs- eller arbeidsevnevurdering iverksette målrettede og tilpassede tjenester og tiltak med sikte på overgang til arbeid. Det skal sikres god kvalitet i arbeidsevnevurderingene. Etatens oppfølgingsressurser skal settes inn mot de brukerne som har størst behov for bistand.

I 2011 vil det bli lagt vekt på at etaten skal forbedre sin oppfølging innen sykefraværarbeidet, herunder gjennomføre tiltak knyttet til oppfølgingen av ny IA-avtale og protokoll av 24.2.2010. Dette omfatter både tidlig vurdering og iverksettelse av arbeidsrettede tiltak, gjennomføring av dialogmøter og veiledning samt oppfølging av aktørene i sykefraværarbeidet (virksomhetene, sykmeldere, partene i arbeidslivet).

Arbeids- og velferdsetaten skal legge vekt på aktiv jobbsøking og formidling til arbeid. Ungdom og langtidsledige skal bl.a. gjennom de ulike garantiordningene, gis tilbud om nødvendig oppfølging og bistand.

Arbeids- og velferdsetaten skal ivareta vanskeligstilte gruppers behov og bidra i innsatsen mot fattigdom, bl.a. ved å stimulere til arbeid og deltakelse. Etaten skal i samarbeid med kommunen i det lokale NAV-kontoret bidra til at alle i målgruppen for kvalifiseringsprogrammet får et tilbud om kvalifiseringsprogram i samsvar med lovens krav og med tilfredsstillende kvalitet.

Etaten skal vektlegge god planlegging og styring av forvaltningens bruk av arbeidsmarkedstiltak.

I 2011 skal det legges vekt på at brukerne har tilgang til gode selvbetjeningsløsninger og tilgjengelige og serviceinnstilte veiledere for å dekke brukernes informasjonsbehov. På sikt skal dette bidra til at brukerne blir mer fornøyd med etatens tilgjengelighet og service.

Forsinket behandling og utbetaling av livsoppholdsytelser er kritisk for brukerne. Arbeidet med å redusere saksbehandlingstidene skal fortsette. Det systematiske arbeidet med å bedre kvaliteten i ytelsesbehandlingen skal videreføres, slik at det kan dokumenteres at den enkelte både har fått rett ytelse og riktig beløp. Det skal legges vekt på å sikre god balanse mellom hensynet til kvalitet og kontroll mot hensynet til rask saksbehandling og utbetaling av ytelser.

Arbeids- og velferdsetatens arbeid med å forebygge og avdekke trygdemisbruk skal styrkes i 2011.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal fortsette det systematiske arbeidet med å effektivisere saksbehandlingen og realisere gevinster i ytelsesforvaltningen, spesielt innenfor ytelser med stort volum. Et målrettet effektiviseringsarbeid skal gradvis gi grunnlag for å styrke oppfølgingen av brukere i NAV-kontoret.

Arbeids- og velferdsetaten skal gjennomføre en større satsing for å modernisere IKT. I 2011 skal direktoratet prioritere arbeidet med å utvikle et planverk for IKT-moderniseringen som skal underlegges en KS1/KS2.

3. MÅL, STYRINGSPARAMETRE OG OPPDRAG SOM SKAL HA HØY OPPMERKSOMHET I 2011

Delmålene strukturerer den videre teksten i tildelingsbrevet. De viktigste prioriteringene i 2011 for Arbeids- og velferdsetaten og Arbeids- og velferdsdirektoratet reflekteres i omtalen under de ulike delmålene, samt i valg av styringsparametere og rapporteringskrav. Departementet vil understreke at de mål og styringsparametre som fremgår i tildelingsbrevet, ikke vil være uttømmende for alle deler av Arbeids- og velferdsetatens eller Arbeids- og velferdsdirektoratets virksomhet.

For budsjettåret 2010 ble det foretatt en gjennomgang av målstrukturen i Prop. 1 S. Målet var å få en mer samlet fremstilling av arbeids- og velferdspolitikken i budsjettproposisjonen og en tydeliggjøring av sammenhengen mellom målene i budsjettproposisjonen og i tildelingsbrev. Denne målstrukturen videreføres i 2011 med unntak av at den individrettede sykefraværsoppfølgingen nå er omtalt under delmål 3.1.

I utformingen av tildelingsbrevet for 2011 har det vært en særskilt gjennomgang av styringsparametre og rapporteringskrav under de ulike delmålene med sikte på å utpeke parametre som best mulig kan måle resultatene av etatens og direktoratets virksomhet. Siden datagrunnlaget ofte begrenser muligheten til å kunne etablere gode styringsparametre på kort sikt, vil dette arbeidet også ha et langsiktig perspektiv og vil bli videreført i 2011. Under enkelte delmål følger det også spesifikke oppdrag og evalueringer.

Styringsparametere og/eller krav til rapportering skal så langt det er mulig relateres til samme tidspunkt eller periode året før og utviklingen siden forrige rapportering. Ved rapporteringen

skal det under de enkelte punkter legges vekt på en analytisk og drøftende tilnærming til saksfeltet der bl.a. utfordringer, dilemmaer og tiltak som etaten har satt i verk eller planlegger å sette i verk, kommer fram.

Departementet er kjent med at Arbeids- og velferdsetaten har hatt problemer med kapasiteten i Arena grunnet feil hos programvareleverandøren. Ifølge direktoratet har saksbehandlingskapasiteten for nye saker som følge av dette, vært redusert i en periode. Departementet ber om at direktoratet innen 1.4.2011 gir en utvidet rapportering om konsekvensene dette eventuelt vil ha for etatens måloppnåelse i 2011.

3.1 Flere i arbeid og aktivitet og færre på stønad

I 2010 ble det innført rett til systematisk behovsavklaring og vurdering av arbeidsevne. Behovs- og arbeidsevnevurderingene skal, sammen med behovet i arbeidsmarkedet, gi grunnlag for å tilpasse tiltak og tjenester til brukernes behov. Direktoratet skal legge til rette for reell brukermedvirkning, en kvalitativt god avklaring og tilbud av tjenester tilpasset den enkeltes behov. Brukere som har fått fastslått at de har et bistandsbehov i form av tiltak eller tjenester, skal delta i utarbeidelsen av en konkret plan (aktivitetsplan) for hvordan de skal komme i arbeid eller et kvalifiseringsprogram. Etter at aktivitetsplanen er avklart, skal NAV-kontoret iverksette målrettede og tilpassede tiltak og tjenester så tidlig som mulig.

Utgangspunktet for Arbeids- og velferdsetatens oppfølgingsarbeid overfor sykmeldte er gjeldende bestemmelser i folketryktdloven, herunder om arbeidsrettede tiltak skal prøves. Etaten har ansvar for at alle sykmeldte med behov for oppfølging blir innkalt til dialogmøte 2. Flest mulig av dialogmøtene skal avholdes før 26 uker. Etaten skal legge vekt på at tiltak settes inn tidlig i stønadsforløpet når det er hensiktsmessig. Tiltak i regi av etaten bør først vurderes etter at alle tiltak hos nåværende arbeidsgiver er prøvd.

Det skal fastsettes minst ett årlig oppfølgingstidspunkt for mottakere av arbeidsavklaringspenger i 2011. Det bør i størst mulig utstrekning, når det er hensiktsmessig for en god oppfølging, fastsettes minst halvårlige oppfølgingstidspunkter. Fra 2012 vil det bli krav om halvårlige oppfølgingstidspunkter og etaten bør i god tid legge til rette for en overgang til dette fra årsskiftet.

Personer med nedsatt arbeidsevne som har behov for arbeidsrettet bistand, skal få tilbud om nødvendig og hensiktsmessig tiltak så raskt som mulig. Unge under 30 år med nedsatt arbeidsevne skal være en prioritert gruppe ved bruk av arbeidsmarkedstiltak. Dette er et ledd i regjeringens arbeid for å redusere tilgangen av unge uføre. Det skal også bidra til å støtte opp under realiseringen av delmål 2 i IA- avtalen om et mer inkluderende arbeidsliv.

Etaten skal bruke tilretteleggingsgarantien for å bidra til at flere personer med redusert funksjonsevne kommer i jobb, og/eller blir værende i arbeid.

Det skal arbeides systematisk for å redusere ventetiden før tiltak. Det må legges til rette for en best mulig tilpasning av de arbeidsrettede tiltakene til behovene for den enkelte og etterspørselen i arbeidsmarkedet. Ved planlegging av opplæringstiltak for arbeidssøkere uten fullført videregående opplæring, skal læreplanmål i videregående opplæring og kompetansemål som leder mot fagbrev vurderes. Videre skal praksisrettede opplæringsmetoder vektlegges.

Blant de ledige skal langtidsledige, ungdom, herunder ungdom med tilleggspoblemer og innvandrere prioriteres ved inntak til arbeidsmarkedstiltak. Ungdomsgarantien for ungdom under 20 år og tiltaks- og oppfølgingsgarantiene for unge 20-24 år videreføres i 2011. Det samme gjelder langtidsledighetsgarantien for personer som har vært sammenhengende ledige i seks måneder eller mer, og som har en samlet arbeidssøkerperiode på to år eller lenger.

Arbeids- og velferdsetaten skal i 2011 stimulere og legge til rette for arbeid og aktivitet for mottakere av stønad til enslige forsørgere, slik at aktivitetskravet blir oppfylt.

Statlige arbeidsmarkedstiltak utgjør en vesentlig del av tiltakene i kvalifiseringsprogrammet. Arbeids- og velferdsetaten skal sikre at arbeidsmarkedstiltak i tilstrekkelig grad er tilgjengelig for og tilpasset deltakerne på kvalifiseringsprogram.

Arbeidsmarkedssatsingen knyttet til handlingsplan mot fattigdom fases ut til fordel for kvalifiseringsprogrammet i 2011. Utfasingen innebærer at det ikke skal tas inn nye deltakere på arbeidsmarkedssatsingen i 2011. Deltakerne som per 1.1.2011 er registrert inn i arbeidsmarkedssatsingen, skal sikres et tilbud innenfor satsingen i 2011.

Arbeids- og velferdsetaten skal i samarbeid med kommunene også legge til rette for at personer med økonomisk stønad fra kommunen, og deltakere i introduksjonsprogrammet for nyankomne innvandrere, skal komme i arbeid. Dette fordrer et systematisk samarbeid med kommunene og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi).

Med virkning fra 1.1.2011 skal særreglene for dagpengemottakere over 64 år avvikles, jf. også omtale under punkt 7.1.6. Gruppen som berøres av avviklingen, skal få tidlig og kvalifisert oppfølging med sikte på overgang til arbeid.

Arbeidsdepartementets arbeider med oppfølging av endringer i arbeidsmiljøloven og folketrygdloven når det gjelder oppfølging av sykmeldte, jf. protokoll av 24.2.2010 mellom partene i arbeidslivet og myndighetene om felles innsats for å forebygge og redusere sykefraværet og styrke inkluderingen. Det tas sikte på at disse regelendringene skal tre i kraft 1.7.2011. Departementet forutsetter at Arbeids- og velferdsdirektoratet bidrar aktivt i denne forbindelse.

Styringsparametere:

Overgang til arbeid:

- Andel arbeidssøkere med overgang til arbeid økes fra nivået i 2010.
- Andel personer med nedsatt arbeidsevne med overgang til arbeid økes fra nivået i 2010.

Oppfølging av brukere:

- Andel arbeidssøkere med oppfølging siste 3 måneder.
- Andel dialogmøter som er gjennomført for sykmeldte (med behov for dialogmøte) innen 26 uker skal økes fra nivået i 2010.
- Andelen mottakere av arbeidsavklaringspenger som har et oppfølgingsvedtak (§ 14 a).
- Andelen mottakere av arbeidsavklaringspenger med godkjent aktivitetsplan.

Bruk av arbeidsmarkedstiltak

- Andel tiltaksdeltakere av summen helt ledige og tiltaksdeltakere, herunder ungdom under 20 år (ungdomsgarantien) og ungdom 20-24 år.

Rapportering:

Det skal tertialvis gis en samlet vurdering/analyse av situasjonen på arbeidsmarkedet, herunder utfordringer i etatens arbeid og vurdering av strategier og tiltak for å møte utfordringene. Rapporteringen skal også bl.a. inneholde:

Personer med nedsatt arbeidsevne

- Det skal redegjøres for Arbeids- og velferdsetatens innsats for personer med nedsatt arbeidsevne og om utfordringer i etatens arbeid med denne gruppen.

Sykmeldte

- Andel sykmeldte med unntak for dialogmøte 2 og antall gjennomførte dialogmøter 2 etter 26 uker.
- Det skal gis en kvalitativ tilbakemelding på oppfølgingen av sykmeldte *uten arbeidsgiver* (både dialogmøte 1 og 2 og oppfølgingsplan) inntil statistikk på området er tilgjengelig (jf. oppdrag). Departementet kommer tilbake til kvantitative rapporteringskrav når ny statistikk foreligger.
- Det skal i årsrapporten rapporteres på andelen sykmeldte som er på gradert ytelse etter 9 ukers sykmelding.
- Det skal rapporteres på innhenting av oppfølgingsplaner og gjennomførte dialogmøter i regi av arbeidsgiver.
- Arbeids- og velferdsdirektoratet skal i samarbeid med Helsedirektoratet hvert tertial utarbeide en felles statusrapport for Arbeids- og velferdsetatens del og de regionale helseforetakenes del av ordningen om tilskudd til kjøp av helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte (Raskere tilbake).

Ungdom

- Det skal redegjøres for arbeidsmarkedssituasjonen for ungdom, herunder utfordringer i etatens arbeid for denne gruppen. Rapporteringen skal bl.a. inneholde:
  - Andel ledige i alderen 20-24 med oppfølging etter tre måneders ledighet (oppfølgingsgarantien).
  - Andel langtidsledig ungdom 20-24 år som har fått tilbud om arbeidsrettede tiltak (tiltaksgarantien).
  - Andel arbeidssøkere i alderen 20-24 med varighet som arbeidssøker tre måneder eller mer med oppfølging siste tre måneder.
  - Andel langtidsledige ungdom 20-24 år.

Innvandrere

- Det skal redegjøres for arbeidsmarkedssituasjonen for innvandrere, herunder andel med oppfølging og andel med overgang til arbeid, samt utfordringer i etatens arbeid for denne gruppen, herunder tiltaksdeltakere med innvandrerbakgrunn av summen av tiltaksdeltakere og ledige med innvandrerbakgrunn samt deltakelse i introduksjonsprogrammet.

Langtidsledige

- Andel langtidsledige i målgruppen for langtidsledighetsgarantien som har fått tilbud om arbeidsrettede tiltak (langtidsledighetsgarantien).

Videre skal det rapporteres om følgende:

Fattigdom

- Deltakere som inngår i den landsomfattede satsingen på målrettede arbeidsmarkedstiltak knyttet til handlingsplan mot fattigdom og deltakere i kvalifiseringsprogram med arbeidsmarkedstiltak i regi av Arbeids- og velferdsetaten.

Vente- og avklaringsfaser

- Det skal redegjøres for tidsbruk fra behovsvurdering til § 14a vedtak, § 14a vedtak til godkjent aktivitetsplan og tid fra godkjent aktivitetsplan til tiltaksstart. Vi viser til eget brev av 3.3.2010 hvor dette ble bestilt.

Annen rapportering

- Det skal rapporteres om kvaliteten i etatens oppfølgingsarbeid generelt, herunder om kvaliteten i arbeidsevnevurderingene spesielt.
- Det skal redegjøres for i hvilken grad aktivitetskravet oppfylles for mottakere med yngste barn over tre år, fordelt på arbeid, utdanning og registrert som arbeidssøker. Det skal også redegjøres for i hvilken grad overgangsstøtten opphører for mottakere med yngste barn over tre år som ikke oppfyller aktivitetskravet.
- Andel arbeidssøkere med varighet som arbeidssøker tre måneder eller mer, med oppfølging siste 3 måneder.
- Andelen arbeidssøkere med arbeidssøkervarighet på 6 mnd eller mer med overgang til arbeid.
- Det skal redegjøres for status på arbeidsmarkedet etter seks måneder for tidligere dagpengemottakere i alderen 64-67 år, herunder andel med overgang til jobb, andel som fremdeles er registrert hos Arbeids- og velferdsetaten, andel som mottar pensjon og andel tidligere dagpengemottakere på 64-67 år som ikke lenger er registrert hos Arbeids- og velferdsetaten /mottar pensjon/har hatt overgang til jobb. Det skal redegjøres for hvilke tiltak som settes inn mot tidligere dagpengemottakere i alderen 64-67 år, med særskilt fokus på gruppen som ikke lenger er registrert hos Arbeids- og velferdsetaten /mottar pensjon/har hatt overgang til jobb.
- Andel ledige som tilhører målgruppen for langtidsledighetsgarantien.

Oppdrag:

- Departementet skal i 2011, i samarbeid med Arbeids- og velferdsdirektoratet, gjennomgå innretningen og gjennomføringen av garantiordningene for 20-24 åringer og langtidsledighetsgarantien. Departementet kommer tilbake til dette i eget brev.
- Arbeids- og velferdsdirektoratet skal i 2011 legge til rette for videreutvikling av statistikk, herunder andel mottakere av AAP som har gjennomført oppfølgingstidspunkter og andel med nedsatt arbeidsevne med behov for arbeidsrettet bistand. Departementet vil i samråd med direktoratet vurdere behovet for nye/endrede styringsparametere og rapportering for 2012.
- Det skal på vanlig måte legges til rette for måling av gjennomføring og effekt av arbeidsmarkedstiltak. Det skal gjennomføres evalueringer basert på registerdata, men også på utvalgsundersøkelser, for å dokumentere effektene av arbeidsmarkeds- og velferdspolitiske tiltak. Direktoratet må legge til rette data for slike formål.
- Arbeids- og velferdsdirektoratet må forberede implementering av justert oppfølgingsregime for sykmeldte, som skal tre i kraft 1.7.2011. Endret oppfølging av

sykmeldte og aktørene innen sykefraværsoppfølgingen vil medføre at rapporteringskravene må justeres i tråd med endringer i arbeidsmiljøloven og folketrygdloven. Justerte rapporteringskrav vil bli tatt inn i supplerende tildelingsbrev for 2. halvår 2011. Departementet vil komme tilbake konsekvensene av lovendringene i løpet av 1.halvår 2011.

- Arbeids- og velferdsdirektoratet skal i 2011 legge til rette for videreutvikling av statistikk over oppfølging av sykmeldte *uten arbeidsgiver*.
- Arbeids- og velferdsdirektoratet skal i 2011 etablere registreringsrutiner som gjør det mulig å ta ut statistikk som viser hvor mange sanksjoner som er ilagt overfor arbeidstaker, arbeidsgivere eller sykmeldende behandler.
- Etaten skal utarbeide indikatorer/statistikk som kan danne grunnlag for evaluering av tiltak i Protokoll til IA-avtalen, som det tas sikte på at trer i kraft 1.7.2011. Dette omfatter forslagene om fremskynding av ”stoppunktene” i sykefraværet og sanksjoner overfor arbeidstaker, arbeidsgivere eller sykmeldende behandler. Departementet kommer nærmere tilbake til gjennomføringen av evalueringen.

Evaluering:

- Etaten skal innen utgangen av 2011 ha gjennomført en evaluering av hva som skjer med sykmeldte etter gjennomføring av dialogmøte 2. Dette omfatter bl.a. hvor mange som går tilbake til arbeid og hvor mange som får en arbeidsevnevurdering innen utgangen av sykepengeperioden.

3.2 Et inkluderende arbeidsliv

Arbeids- og velferdsetaten skal bidra i arbeidet med å hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet. Arbeids- og velferdsetatens innsats skal omfatte både bistand, støtte og veiledning til virksomhetenes forebyggende arbeid, samt veiledning og rådgiving til personer i forbindelse med tilrettelegging for å kunne fortsette i arbeidslivet.

Arbeids- og velferdsetaten skal ha en samlet og integrert innsats for å bidra til å redusere sykefraværet både mot den som er sykmeldt (jf. delmål 3.1), mot virksomhetene og mot sykmeldende behandler.

Arbeidslivssentrene skal bidra til at sykmeldte kommer raskere tilbake i arbeid gjennom systemrettet veiledning og bistand mot IA-virksomheter. Departementet legger til grunn at NAV-kontorene har et hovedansvar for planlegging og gjennomføring av dialogmøte 2. Departementet mener likevel at kvaliteten på det systemrettede arbeidet vil bli bedre ved at arbeidslivssentrene deltar på enkelte av disse dialogmøtene for arbeidstakere i utvalgte IA-virksomheter.

Arbeidslivssentrene skal gi veiledning og bistand innen alle IA-avtalens operative delmål. Arbeid for å redusere sykefraværet skal fortsatt tillegges særlig vekt, og virksomheter med høyt og/eller stigende sykefravær skal prioriteres i oppfølgingsarbeidet. Arbeidet må foretas i samarbeid med arbeidsmiljømyndighetene og arbeidslivets parter på regionalt nivå.

Departementet viser til ny IA-avtale og protokoll av 24.2.2010 hvor det er presisert at alle IA-virksomheter skal ha egen kontaktperson ved arbeidslivssentrene.

Departementet viser til at det er etablert en nasjonal koordineringsenhet for arbeidslivssentrene i Arbeids- og velferdsdirektoratet. Departementet ber Arbeids- og velferdsdirektoratet å rapportere på koordineringsenhetens innsats, jf. rapporteringspunkt.

Arbeids- og velferdsetaten skal i 2011 videreføre samarbeidet med Arbeidstilsynet og Petroleumsstilsynet om forebygging og oppfølging av sykefravær gjennom aktiviteter knyttet til etatens sentrale felles handlingsplan og regionenes fylkesvise samarbeidsplaner.

Det er etablert fylkesvise IA-råd mellom partene og myndighetene for oppfølging av IA-samarbeidet. De fylkesvise IA-rådene vil være en viktig arena for å drøfte og gjennomføre felles prioritert innsats mot virksomheter og bransjer i regioner med særlige utfordringer knyttet til frafall og ustøting. Arbeidslivssentrene skal bidra aktivt i IA-rådernes arbeid.

Partene i IA-samarbeidet har gitt uttrykk for at det er behov for å tilføre de fylkesvise IA-rådene noen midler for å finansiere aktiviteter i regi av rådene. Departementet vil på denne bakgrunn vurdere muligheten for å prioritere midler til dette innenfor den rammen som er avsatt til IA-tiltak i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett i mai 2011. Dette vil evt. kunne medføre at det fremmes forslag om visse omdisponeringer innenfor Arbeids- og velferdsetatens budsjett.

Arbeidslivssentrene skal, i samarbeid med blant annet Senter for seniorpolitikk, støtte opp under virksomhetenes innsats for å holde eldre arbeidstakere i arbeidslivet. Arbeidet skal ses i sammenheng med oppfølgingsarbeidet av eldre arbeidstakere som gjøres ved NAV-kontorene.

I henhold til IA-avtalen er det etablert en oppfølgingsgruppe og en faggruppe. Arbeids- og velferdsdirektoratet er representert i begge. Departementet forutsetter at Arbeids- og velferdsdirektoratet bidrar aktivt i begge arbeidsgruppene.

Departementet viser til brev av 4.10.2010 hvor faggruppens mandat og Arbeids- og velferdsdirektoratets oppgaver i den forbindelse er beskrevet. Departementet viser til at faggruppen skal drøfte utviklingen i IA-målene, økonomiske og administrative konsekvenser av virkemiddelbruken på disse områdene og metodiske spørsmål i den forbindelse. I forbindelse med arbeidet i faggruppen skal Arbeids- og velferdsdirektoratet utarbeide en bakgrunnsrapport hvert halvår, som blant annet beskriver og drøfter utviklingen i de tre delmålene i IA-avtalen.

Måloppnåelse ift. IA-målene vil også avhenge av Arbeids- og velferdsetatens innsats og virkemiddelbruk. Arbeids- og velferdsdirektoratet bes om å innarbeide rapportering basert på etatens tertialrapporter, om status for etatens virkemiddelbruk og for implementering av nye tiltak i IA-rapporten. IA-rapporten behandles i Arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd hvert halvår.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal samarbeide med Helsedirektoratet med sikte på at NAV-reformen og samhandlingsreformen understøtter hverandre. Arbeidsrettet bistand og helsetjenester bør ses i sammenheng. En helhetlig og målrettet prosess forutsetter god samhandling mellom de involverte aktørene (bruker, arbeidsgiver, fastlege, NAV-kontor, spesialisthelsetjenesten, kommunen mv.). Det er bl.a. behov for samarbeid på områder innen rus og psykiatri og for ordninger med brukerstyrt personlig assistanse og funksjonsassistenter.

Rapportering:

- Arbeids- og velferdsdirektoratet bes om å rapportere om virkemiddelbruken og status for implementering av nye tiltak i IA-rapporten som behandles i Arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd hvert halvår. Rapportering fra de tertialvise virksomhetsrapportene bør brukes som grunnlag for denne halvårsrapportering.
- Det skal rapporteres på aktiviteter knyttet til samhandling med fastlegene, herunder hvor mange leger som etaten har vært i dialog med knyttet til fastlegens sykmeldingspraksis (systematisk tilbakemelding). Dersom det ikke er mulig å hente ut statistikk, må rapporteringen baseres på særskilte kartlegginger i enkelte utvalgte fylker (minst 5).
- Det skal rapporteres om Arbeidslivssentrenes oppfølging av IA-avtalen, herunder andel IA-virksomheter som har fast kontaktperson på arbeidslivssenteret (fylkesvis rapportering). Etaten skal rapportere på koordineringsenhetens innsats overfor arbeidslivssentrene og de antatte effektene av innsatsen.
- Det skal rapporteres om erfaringer med bruk av tiltak rettet mot IA-virksomhetene (tilretteleggingstilskudd, tilskudd til bedriftshelsetjeneste, tilretteleggingsgaranti, IA-plasser) og øvrige virkemidler som følger av IA-avtalen (tiltak under nasjonal strategiplan for arbeid og psykisk helse), samt gi en vurdering av effekten av tiltakene ift. delmålene i IA-avtalen.
- Det skal rapporteres om status i utviklingsarbeidet i forbindelse med implementering av faglige veiledere, system for regelmessige tilbakemeldinger til sykmeldere og arbeidet med justering av sykemeldingsblanketten, mv.).
- Det skal i årsrapporten redegjøres for erfaringene med bruk av sykemeldingsblanketten som et kommunikasjonsverktøy og bruken av avventende sykmelding.
- I lys av de oppnådde resultatene i Samhandlingsprosjektet skal den etablerte samhandlingen mellom Arbeids- og velferdsetaten, Petroleumstilsynet og Arbeidstilsynet nå inngå som en fast del av det løpende arbeidet. Det er særlig viktig å følge opp samhandlingen om forebygging og oppfølging av sykefravær. Arbeids- og velferdsdirektoratet bes å samordne rapportering vedrørende samarbeidet med Petroleumstilsynet og Arbeidstilsynet.

3.3 Virksomheter med ledige jobber får dekket sitt behov for arbeidskraft

Etaten skal ha god kunnskap om arbeidsgivers behov og om arbeidsmarkedet lokalt, regionalt og nasjonalt slik at det kan legges til rette for effektiv formidling av arbeidskraft. Som ledd i tiltaks- og formidlingsarbeidet skal Arbeids- og velferdsetaten holde god kontakt med arbeidsgivere og bygge opp nødvendig bransjekunnskap. Rask og målrettet rekrutteringsbistand skal gis til arbeidsgivere som ber om det.

For å bistå arbeidsgiverne med å fylle ledige stillinger skal etaten mobilisere arbeidskraftressursene som finnes blant de registrerte ledige og undersysselsatte. I den grad det er mangel på kvalifisert arbeidskraft innenlands, skal etaten fortsatt yte bistand til

arbeidsgivere som ønsker å rekruttere utenlandsk arbeidskraft fra EØS/EFTA-området gjennom EURES. Etaten skal også tilrettelegge for at bedrifter og virksomheter kan rekruttere arbeidskraft fra utlandet på en enkel og effektiv måte når behovet ikke kan dekkes innenlands eller i EØS/EFTA-området.

Ny utlendingslov trådte i kraft 1.1.2010. Den viderefører ordninger som har betydning for Arbeids- og velferdsetatens arbeid på dette området. Arbeids- og velferdsetaten skal fortsatt bl.a. arbeide med bistand til arbeidsgivere og arbeidssøkere i EØS-/EFTA-området, samt kunngjøre ledige stillinger samtidig innenlands og i EØS-/EFTA-området. Etaten skal i den sammenheng foreta individuell arbeidsmarkedsmessig vurdering ved arbeidsforhold der dette kreves. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal fastsette kvoten for sesongarbeid innenfor jordbruks- og skogbruksnæringen og bistå Utlendingsdirektoratet når det gis retningslinjer om ordningen med kvoter.

Arbeids- og velferdsetaten skal videreføre sitt samarbeid med de nye servicesentrene for utenlandske arbeidstakere i Kirkenes og Stavanger ut fra lokale behov og med lokale tilpasninger.

Styringsparametere:

- Andel stillinger meldt til Arbeids- og velferdsetaten med tilvisning.

Rapportering:

- Andel stillinger som er meldt til Arbeids- og velferdsetaten, dvs. summen av tilgangen direkte meldte stillinger og stillinger registret av bedriftene selv på nav.no i andel av tilgang stillinger totalt (dvs. markedsandel).
- Det skal gis en oppsummering av bistanden gitt av EURES. Oppsummeringen skal bl.a. baseres på antallet arbeidsgivere som har fått rekrutteringstjenester og anslag på omfanget av rekrutterte arbeidstakere fra utlandet.

Oppdrag:

- Det vises til St. meld. nr. 18 (2007–2008) Arbeidsinnvandring der det bl.a. ble foreslått etablering av pilotprosjekt ved enkelte utenriksstasjoner. Det skal etableres pilotprosjekt ved utenriksstasjonene i Russland (Murmansk) og India (New Dehli) i 2011. Arbeids- og velferdsetaten skal ha ansvar for å lede dette arbeidet, herunder sikre en hensiktsmessig organisering og fremdrift knyttet til etablering og drift av pilotprosjektene. Prosjektet vil ha en varighet på tre år.

3.4 Bidra til at personer med nedsatt funksjonsevne kan ha en aktiv hverdag

Arbeids- og velferdsetaten skal sørge for at personer med redusert funksjonsevne får rett hjelpemiddel og nødvendig tilpasning av hjelpemidlet til rett tid. Hjelpemidler til barn og unge skal prioriteres. Det gjelder også hjelpemidler til arbeid og utdanning.

Styringsparameter:

Hjelpemidler:

- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid og gjennomsnittlig leveransetid for arbeidsplasshjelpemidler og avvik fra normtider.
- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid og gjennomsnittlig leveransetid for hjelpemidler i dagliglivet og avvik fra normtider.

- Gjennomsnittlig tid for reparasjon av hjelpemidler i dagliglivet og avvik fra normtider for prioriterte grupper.

Bilsaker:

- Saksbehandlingstidene på stønad til bil skal reduseres sammenlignet med 2010.

Rapportering:

- Det skal gis en redegjørelse for oppfølgingen av tiltak på hjelpemiddelområdet; herunder tilgjengelighet, organisering og forvaltningspraksis samt antall klagesaker.
- Det skal gis en redegjørelse for hvordan de nye bilsentra fungerer (saksbehandlingstid, restanser).
- Det skal i årsrapporten gis en redegjørelse for hvordan tolketjenestene er gjennomført. Dette omfatter bl.a. en beskrivelse av andel gjennomførte oppdrag i forhold til bestilte oppdrag. Eventuelle utviklingsoppgaver bes omtalt og effekten av disse skal vurderes.

Oppdrag:

- Det vises til merknader fra Riksrevisjonen knyttet til høreapparatformidlingen, senest i forbindelse med revisjonen av Arbeids- og velferdsetatens regnskap for 2009. Den reviderte forskriften for høreapparater og tinnitusmaskere forventes å kunne tre i kraft tidlig i 2011. I tråd med dette, og i lys av allerede iverksatte tiltak, bes etaten å utarbeide en revidert oppfølgingsplan med sikte på å forbedre samhandling og rutiner, herunder omfanget av nøkkelkontroller. En slik oppfølgingsplan med statusbeskrivelse av nå-situasjonen på kritiske områder, bes oversendt departementet innen 15.3.2011.
- Høringsrunden for NOU 2010: 5 Aktiv deltakelse, likeverd og inkludering – Et helhetlig hjelpemiddeltilbud er avsluttet. Arbeids- og velferdsetaten vil få en sentral rolle i det videre arbeidet. Departementet vil komme tilbake til oppfølgingen av aktuelle forslag i et eget brev.
- For å undersøke om den nye organiseringen av bilstønadsområdet har ført til de ønskede effekter, skal det planlegges en kvalitetsundersøkelse med fokus på bl.a. de områdene som viste mangler i Riksrevisjonens rapport. Undersøkelsen gjennomføres så raskt som mulig etter at den nye organiseringen er etablert, fortrinnsvis i begynnelsen av 2011.

3.5 Et økonomisk og sosialt bærekraftig pensjonssystem

Alderspensjonssystemet er den viktigste inntektssikringen for eldre. Gjennom pensjonsreformen er det vedtatt et pensjonsregelverk som legger til rette for en fleksibel og individuelt tilpasset overgang mellom arbeid og pensjon. Det er et mål at pensjonssystemet skal stimulere til arbeid.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har et hovedansvar for at det nye pensjonsregelverket iverksettes og forvaltes på en god måte slik at målene for pensjonsreformen ivaretas. En sentral oppgave for etaten i 2011 vil være å gi god informasjon om pensjonssystemet og pensjonsreformen, jf. omtalen under delmål 3.7. Den enkeltes rettigheter til pensjon skal forvaltes på en god og effektiv måte, og rett pensjon skal utbetales til rett tid, jf. omtalen under delmål 3.8. Dette krever at etaten besitter god kompetanse i forvaltningen av pensjonsområdet, jf. også omtalen under delmål 3.9. Fase tre i pensjonsprogrammet skal avsluttes i løpet av 1. halvår 2011, jf. omtalen under delmål 3.9.

For å belyse virkningene av pensjonsreformen, har departementet behov for en utvidet statistikkrapportering fra Arbeids- og velferdsdirektoratet. Dette er oppsummert i statistikkvedlegget, jf. vedlegg 3. Det forutsettes at direktoratet selv bidrar til å utvikle rapporteringen, og departementet vil kunne komme tilbake med ytterligere rapporteringskrav.

Arbeids- og velferdsdirektoratet må være forberedt på å bidra med statistikk mv. til evalueringen av pensjonsreformen og i det videre arbeid med pensjonsreformen, jf også statistikkvedlegget.

Departementet viser videre til det pågående arbeidet med å utarbeide nytt regelverk for tilskudd til pensjonistenes organisasjoner. Arbeids- og velferdsdirektoratet må i 2011 kunne bistå og forberede implementeringen av nytt regelverk på området.

3.6 Bedre levekårene for de vanskeligst stilte

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal i samarbeid med kommuner og andre samarbeidspartnere, bidra til gode levekår og sosial inkludering. Direktoratet skal innenfor sitt ansvars- og virkemiddelområde bidra i arbeidet med å bekjempe fattigdom og utjevne økonomiske og sosiale forskjeller.

3.6.1 Legge til rette for god kompetanse og kvalitet i sosiale tjenester

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal sammen med Helsedirektoratet bidra til å utvikle god kompetanse og kvalitet i sosiale tjenester samt til hensiktsmessig koordinering av statlige virkemidler, herunder tilskuddsmidler til kommunene.

I sin forvaltning av lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen og forskrifter gitt i medhold av denne, skal Arbeids- og velferdsdirektoratet tolke og veilede om regelverket overfor fylkesmenn, kommuner, NAV-kontor, interessegrupper og privatpersoner. Direktoratet skal følge opp og gi råd og veiledning på forhold som er avdekket av Helsetilsynet i fylkene.

Fylkesmannen utfører enkelte oppgaver knyttet til dette området på vegne av Arbeids- og velferdsdirektoratet. Direktoratet skal utarbeide embetsoppdrag for fylkesmannen knyttet til oppgaver på Arbeidsdepartementets ansvarsområde.

Statens helsetilsyn skal som en del av sitt tilsynsansvar, ha oversikt over sosiale forhold og befolkningens behov for tjenester og følge med på hvordan kommuner og NAV-kontor utøver sin virksomhet. Dette forutsetter således et tett samarbeid mellom direktoratet og tilsynet.

Rapportering:

- Direktoratet skal hvert tertial redegjøre for gjennomførte tiltak for å legge til rette for god kompetanse og kvalitet i sosiale tjenester.

Oppdrag:

- Direktoratet skal utarbeide rundskriv til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.
- Direktoratet skal sikre god implementering av forskrifter og rundskriv til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen når de foreligger, og med særlig fokus på barn og unge.

- Direktoratet skal oppsummere erfaringene med "HUSK"-forsøket, og vurdere om forsøket bør videreutvikles og utvides etter 2011. Frist for oppdraget er 1.7.2011.

3.6.2 Bidra i arbeidet med å bekjempe fattigdom

Arbeids- og velferdsdirektoratet har ansvar for gjennomføring av flere tiltak i regjeringens handlingsplan mot fattigdom. Blant viktige tiltak i 2011 er kvalifiseringsprogram for utsatte grupper, samordning av tiltak for overføring fra fengsel til kvalifiseringsprogram, kompetanse- og utviklingstiltak for å forebygge og redusere barnefattigdom, tiltak for å forebygge og bekjempe bostedsløshet, tiltak for å øke kompetanse, kvalitet og tilgjengelighet i økonomi- og gjeldsrådgivningstilbudet i kommunene, tilskudd til aktivisering og arbeidstrening i regi av frivillige organisasjoner og samarbeid med organisasjoner for sosialt og økonomisk vanskelighetstilte.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal bidra til å redusere langtidsmottak av økonomisk sosialhjelp og fremme overgang til arbeid og aktivitet bl.a. ved å legge til rette for god gjennomføring av ordningen med kvalifiseringsprogram. Direktoratet skal bidra til fortsatt fokus ved NAV-kontorene på gjennomføringen av kvalifiseringsprogrammet etter at tilskuddsmidlene til dekning av kommunale merkostnader innlemmes i rammetilskuddet til kommunene fra 2011.

Direktoratet skal bidra til at alle i målgruppen får et tilbud om program i samsvar med lovens krav. Kvalifiseringsprogrammet skal være individuelt tilpasset. Dette krever tilgang på et bredt spekter av tiltak innrettet etter deltakernes behov og hva deltakerne kan nyttiggjøre seg. Den samlede kompetansen ved NAV-kontorene skal utnyttes, herunder både sosialfaglig og arbeidsmarkedsfaglig kompetanse. Direktoratet har et særlig ansvar for kompetanseutvikling, utvikling av arbeidsmetoder og saksbehandlingsrutiner.

Som et ledd i dette arbeidet skal direktoratet gjennomføre et forsknings- og metodeutviklingsprosjekt basert på "Helhetlig, prinsippstyrt, metodisk tilnærming" (HPMT) i arbeidet med oppfølging av brukere i Kvalifiseringsprogrammet. Prosjektet skal møte behovet for å videreutvikle oppfølgingsarbeidet og oppfølgingsmetodikken i NAV med konkrete, kunnskapsbaserte metodiske anbefalinger. Forskningsprosjektet berører 20 kommuner hvorav 10 kommuner er i tiltaksgruppen og 10 kommuner er i kontrollgruppen.

Direktoratet skal veilede NAV-kontor, kommuner og etatens fylkesnivå om hvordan regelverket knyttet til kvalifiseringsprogrammet skal forstås. Direktoratet skal, hvis det blir aktuelt, bistå i arbeidet med å beregne kommunale merkostnader knyttet til gjennomføringen av kvalifiseringsprogrammet i 2012.

Direktoratet skal gjennom forvaltning av tilskudd til kompetanse- og utviklingstiltak og på andre måter bidrar til å forebygge og redusere fattigdom og sosial eksklusjon blant barn, unge og barnefamilier. Direktoratet skal videreføre utviklingsarbeid overfor barn og unge i risikosoner, herunder oppsummere erfaringer med Nordlandsprosjektet *Ungdom i Svevet* og bidra til erfaringsoverføring og forankring i andre kommuner. Direktoratet skal samarbeide med Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Helsedirektoratet, Utdanningsdirektoratet, Husbanken og andre aktuelle samarbeidspartnere for å forebygge og redusere fattigdom og sosial eksklusjon blant barn, unge og barnefamilier.

Direktoratet skal bidra til å høyne kompetanse, kvalitet og tilgjengelighet i tilbudet om økonomi- og gjeldsrådgivning i kommunene, herunder bidra til at økonomirådstelefonen 800GJELD blir mer kjent blant publikum. Interkommunalt samarbeid om økonomisk rådgivning/gjeldsrådgivning kan være særlig nyttig for små kommuner med begrenset tilgang på ressurser. Direktoratet har et ansvar for å legge til rette for, og følge opp ulike samarbeidsprosjekter, og til å informere kommunene om hvilke virkemidler de kan benytte for å sikre et godt tilbud, basert på gjennomførte og eksisterende prosjekter på feltet. Den årlige konferansen "*Penger til Besvær*" er en viktig arena for faglig oppdatering og kunnskapsutveksling for de som jobber innen rådgivningstjenesten, og et virkemiddel direktoratet fortsatt bør bruke.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal gjennom forvaltning av tilskudd til boligsosialt arbeid og andre relevante tiltak bidra sammen med Husbanken, Helsedirektoratet, Kriminalomsorgens sentrale forvaltning og andre relevante aktører i arbeidet med å forebygge og bekjempe bostedsløshet. Direktoratet skal i 2011 bidra til økt fokus og kompetanse på det boligsosiale arbeidet rettet mot ungdom og yngre voksne.

Direktoratet skal bidra til å sikre at nødvendig informasjon om de statlige virkemidlene innenfor boligområdet er lett tilgjengelig for relevante målgrupper som er i kontakt med arbeids- og velferdsforvaltningen. Gjennom mer informasjon om ordningene og velfungerende metoder i det boligsosiale arbeidet, kan flere få den hjelpen de trenger.

Direktoratet skal bidra til å legge til rette for samarbeid med frivillig sektor om oppfølgings- og hjelpetiltak overfor vanskeligstilte. Direktoratet skal gjennom forvaltning av tilskudd og på annen måte, legge til rette for frivillig arbeid mot fattigdom og sosial eksklusjon.

Direktoratet skal følge med på endringer i situasjonen for direktoratets tiltak overfor norske og utenlandske personer i prostitusjon med opphold i Norge, og prostituerte på innemarkedet. Grünerløkka sosialsenter har som ledd i gjennomføringen av regjeringens handlingsplan mot menneskehandel 2006-2009 mottatt midler til bistand og beskyttelse til ofre for menneskehandel i samme periode. Direktoratet ber om å gjennomføre arbeidet med en evaluering av Grünerløkkas virksomhet i 2011. Departementet ber om at Bergen kommunenes arbeid med ofre for menneskehandel inkluderes i evalueringen, slik man får et grunnlag for sammenlikning av tiltakene.

Tungt belastede rusmiddelavhengige kjennetegnes bl.a. ved betydelige vansker i forhold til arbeid, utdanning og bolig. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal bidra til gjennomføringen av regjeringens opptrappingsplan for rusfeltet som er forlenget til ut 2012. Flere av tiltakene i denne planen inngår også i handlingsplan mot fattigdom, herunder kvalifiseringsprogram for utsatte grupper og tilskudd til boligsosialt arbeid.

Direktoratet forvalter over kap. 621 en rekke kommunerettede tilskudd som er viktige virkemidler i innsatsen mot fattigdom. Formålet med tilskuddene er å stimulere til utvikling av god kompetanse og kvalitet på tjenester innenfor ulike sektorer, og de er rettet mot ulike målgrupper. En utfordring knyttet til sektorspesifikke tilskudd er at de kan bidra til fragmentering og manglende helhet i den lokale innsatsen. En annen utfordring er knyttet til å sikre forankring på politisk nivå i kommunene, og en tredje at omfanget av fattigdom og sosial eksklusjon varierer i omfang og kjennetegn mellom kommunene. Departementet vil i 2011 ta initiativ å drøfte disse utfordringene med direktoratet, herunder hvordan man ved bruk

av statlige tilskuddsmidler kan stimulere til en helhetlig innsats lokalt. Det kan bli aktuelt med oppdrag knyttet til gjennomgang av kommunerettede tilskuddsmidler over kap. 621 mv.

Rapportering:

- Direktoratet skal hvert tertial rapportere særskilt om gjennomføringen av kvalifiseringsprogrammet. Departementet redegjør nærmere for krav til denne rapporteringen i brev av 1.2.2011.
- Direktoratet skal hvert tertial redegjøre for gjennomførte tiltak i arbeidet med å bekjempe fattigdom.
- Direktoratet skal utarbeide en årlig rapport om resultater av gjennomførte tiltak mot fattigdom. Rapporten skal foreligge sammen med virksomhetsrapporten for 1. tertial 2011.

Oppdrag:

- Direktoratet skal i 2011 bidra i arbeidet med en tverrdepartemental veileder om utsatte unge i overgangsfaser.
- Direktoratet skal bidra til rapporteringen på tilskudd og aktiviteter i Norges sluttrapport til EU-kommisjonen om gjennomføringen av det europeiske året for bekjempelse av fattigdom og sosial eksklusjon 2010 i Norge.
- Direktoratet skal i 2011 i samarbeid med departementet gjennomgå og vurdere regelverket for støtte til frivillige organisasjoner, herunder avklare forholdet mellom drifts- og prosjektstøtte.

3.6.3 Bidra til et godt kunnskapsgrunnlag for innsatsen mot fattigdom

Direktoratet skal på egnet måte følge med på utviklingen i antall mottakere av og utgifter til økonomisk sosialhjelp i 2011, spesielt i lys av utviklingen på arbeidsmarkedet.

Direktoratet skal bidra til å videreutvikle og formidle statistikk og indikatorer og systemer for tilstandsbeskrivelser på feltet fattigdom og sosial eksklusjon, herunder den årlige sosiale rapporteringen og følge arbeidet med den statistiske analysen innen sosialhjelpsområdet i regi av SSB.

3.7 Tjenester og informasjon tilpasset brukernes behov

Arbeids- og velferdsforvaltningen skal møte brukerne med service, respekt, kompetanse, informasjon, tilgjengelighet og et godt tilpasset tjenestetilbud. Variasjon i brukernes bakgrunn i forhold til bl.a. språk, kultur og erfaring stiller krav til utforming og tilpasning av tjenestene. Mangfoldsperspektivet skal ivaretas i møte med brukerne og i utformingen av publikumsrettede tjenester.

3.7.1 Informasjon og tilgjengelighet

Arbeids- og velferdsetaten skal legge vekt på god tilgjengelighet og gode muligheter for elektronisk informasjon og kommunikasjon, herunder selvbetjeningsløsninger.

En sentral oppgave for etaten i 2011 vil være å gi god informasjon om pensjonssystemet og pensjonsreformen. Som den største og viktigste pensjonsleverandøren skal Arbeids- og velferdsdirektoratet samhandle med andre pensjonsleverandører for å bidra til at brukerne får best mulig veiledning om sine samlede pensjonsrettigheter, og best mulig grunnlag for sine beslutninger.

I 2011 kan fem ekstra årskull ta ut alderspensjon fra folketrygden etter nye fleksible uttaksregler. Etaten må derfor påregne at behovet for informasjon og veiledning, vil være ekstra stort i 2011. Informasjon om opptjente pensjonsrettigheter og forventet fremtidig pensjonsnivå skal være lett tilgjengelig for den enkelte. Nettjenestene skal også gi informasjon om verdien av andre pensjonsordninger enn folketrygden, herunder AFP og tjenstepensjoner. De som ikke kan eller vil benytte nettjenestene, skal få tilsvarende informasjon ved å henvende seg til Arbeids- og velferdsetaten.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal sørge for vedlikehold av pensjonsportalen, både informasjonen under fanen Pensjon på nav.no og deterdinpensjon.no, og at informasjonen som finnes der er oppdatert og kvalitetssikret.

Nav.no skal være etatens hovedkanal for informasjonsformidling til brukerne. For at arbeidssøkere lettere skal kunne registrere seg som arbeidssøkere, orientere seg i arbeidsmarkedet og aktivt søke ledige stillinger, skal etaten motivere og veilede brukerne til å benytte selvbetjeningsløsningene på nav.no.

Telefoni skal være preget av tilgjengelighet, service og kompetanse.

Arbeids- og velferdsetaten skal fortsette arbeidet med å sikre at etatens informasjonsmateriell, søknadsskjema, vedtak mv. skal være utformet på et klart og forståelig språk for brukerne. Arbeids- og velferdsetaten skal ha oppmerksomhet rettet mot behovet for oversetting av sentral informasjon og bruk av tolk, herunder for fremmedspråklige og døve.

Arbeids- og velferdsetaten skal fortsette å følge opp tiltakene som fremgår av handlingsplan for samiske språk.

Arbeids- og velferdsetaten skal arbeide for å sikre at arbeids- og velferdsforvaltningens lokaler er tilgjengelige for brukerne uavhengig av funksjonsevne, jf. arbeids- og velferdsforvaltningslovens § 13. De lokale NAV-kontorene skal så langt det er rimelig og mulig utformes ut fra prinsippet om universell utforming.

Styringsparametere:

- Andel brukere som opplever god service på telefon til Arbeids- og velferdsetaten skal øke i 2011.

Rapportering:

- Det skal rapporteres om effekten av tiltak på telefoniområdet, både med hensyn til tilgjengelighet og service (ventetider og få svar på det man ringte for), jf. etatens egne brukerundersøkelser for telefoni. Det skal redegjøres for tilgjengeligheten per telefon på utenlandsområdet.
- Det skal redegjøres for utviklingen av og tiltak for å bedre informasjonen og lette tilgjengeligheten på nav.no, samt utviklingen og bruken av selvbetjeningsløsninger, herunder hvor mange som søker om alderspensjon på nav.no og status for pensjonsportalen.
- Det skal redegjøres for etatens informasjonsarbeid i tilnytning til innføring av pensjonsreformen.

- Det skal redegjøres for oppfølgingen av tiltakene i handlingsplanen for samiske språk i 3. tertial (årsrapporten).
- Det skal redegjøres i årsrapporten for arbeidet med å sikre gjeldende normer for klart språk i staten, jf. www.klarsprak.no, herunder hvilke tiltak som iverksettes for å sikre at etatens informasjonsmaterieell, søknadsskjema, vedtak mv. er utformet i et klart og forståelig språk for brukerne, samt etatens arbeid med oversetting av søknadsskjema og øvrig informasjon som gjøres tilgjengelig på nav.no
- Det skal redegjøres årlig for etatens rutiner for bestilling og bruk av kvalifisert tolk, herunder for fremmedspråklige og døve.
- Det skal redegjøres årlig for gjennomføring av plan for universell utforming av den delen av etaten som retter seg mot allmennheten.

3.7.2 Brukermedvirkning

Arbeids- og velferdsforvaltningen skal ivareta både individbasert og systembasert brukermedvirkning. Arbeids- og velferdsetaten skal sørge for at representanter for brukerne får mulighet til å uttale seg i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av etatens tjenester.

Arbeids- og velferdsetaten skal så langt som mulig utforme tjenestetilbudet i samarbeid med brukeren, gjennom behovsavklaring og individuell oppfølging. Hva gjelder brukermedvirkning på individnivå, vises det til nærmere omtale av arbeidsevnevurderinger samt rapporteringskravet knyttet til brukerundersøkelsene i punktet nedenfor.

Rapportering:

- Det skal redegjøres for arbeidet med brukermedvirkning på systemnivå, herunder Arbeids- og velferdsdirektoratets samarbeid med det sentrale brukerutvalget og kontakten med de fylkesvise brukerutvalgene.

3.7.3 Brukertilfredshet

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal gjennomføre årlige personbrukerundersøkelser hvor et representativt utvalg av etatens brukere inngår. I tillegg skal det gjennomføres utvalgte spesialundersøkelser. Det skal også gjennomføres en årlig brukerundersøkelse blant arbeidsgivere.

Personbrukerundersøkelsen som gjennomføres i 2011 må særlig kunne belyse brukernes vurderinger av informasjonsarbeidet på pensjonsområdet rettet mot de seks årskullene som kan ta ut alderspensjon fra folketrygden etter nye fleksible uttaksregler.

I samiske områder skal det jevnlig gjennomføres lokale brukerundersøkelser. Direktoratet må vurdere hyppighet og omfang av disse ut fra behov lokalt.

Resultatene fra brukerundersøkelsene skal danne grunnlag for utviklingen av tjenestetilbudet i forvaltningen, herunder bedre og mer effektiv service til brukerne. Det vises for øvrig til fellesføringen om gjennomføring av brukerundersøkelser under punkt 4.1.

Styringsparameter

- Andelen brukere som er fornøyd med helhetlig service og andelen brukere som opplever å bli møtt med respekt, skal øke i 2011 sammenlignet med 2010.

Rapportering:

- Det skal rapporteres om resultatene fra brukerundersøkelsene. Det skal gis en særskilt presentasjon og vurdering av resultatene knyttet til helhetlig service og respekt (jf. styringsparameter), ventetider og informasjon, samt brukernes vurdering av etatens oppfølgingsarbeid. Det skal også rapporteres om andel arbeidsgivere som er fornøyd med ulike tjenester i Arbeids- og velferdsetaten, herunder tilgjengelighet.

3.8 Rett stønad til rett tid

Arbeids- og velferdsetaten skal sikre den enkeltes rettigheter gjennom forvaltning av trygdelovene og andre sosiale overføringsordninger på en god og effektiv måte. Det skal legges vekt på å sikre enhetlig forvaltningspraksis i etaten.

3.8.1 Rask utbetaling av ytelser

Arbeids- og velferdsetaten skal i sitt arbeid legge vekt på at brukere får utbetalt rett ytelse til rett tid. Arbeids- og velferdsetaten skal videre sikre at personer ikke blir stående uten ytelse til livsopphold ved overgang fra en ytelse til en annen. Revurdering av ytelser skal starte i god tid før stønadstidens utløp for å hindre stans av ytelse når vilkårene for fortsatt ytelse er oppfylt.

Ved etablering av forvaltningsenheter ble det lagt til grunn at disse skulle bidra til effektivisering. Arbeids- og velferdsetaten skal videreføre arbeidet med å øke produktiviteten i ytelsesforvaltningen.

Departementet forventer at etaten får en tilfredsstillende kontroll med ytelsesforvaltningen, slik at ressurser og fokus i økende grad kan flyttes til oppfølging av brukere og aktiviteter som skal skje i NAV-kontoret.

Etaten skal arbeide målrettet for å overholde saksbehandlingstidene. Dette krever en ytterligere reduksjon i antall saker som ligger til behandling og saker over ytre grense.

Direktoratet skal tidlig i 2011 redegjøre for implementeringen av nytt opplegg for måling av saksbehandlingstider.

Styringsparameter

- Antall saker som ligger til behandling og saker over ytre grense skal reduseres sammenlignet med 2010.

Rapportering:

- Det skal tertialvis rapporteres om saksbehandlingstiden for de meste sentrale ytelsene, herunder også dagpenger, arbeidsavklaringspenger og pensjonsytelser som ikke inngår i antall saker til behandling.
- Det skal redegjøres for saksbehandlingstider og utvikling i antall saker til behandling ved NAV Internasjonalt.
- Det skal gis en orientering tertialvis om planer for effektivisering av ytelsesforvaltningen samt effekter av iverksatte tiltak, herunder produksjonsstyring.

3.8.2 Sikre rett og riktig ytelse – intern kontroll i ytelsesforvaltningen

Forvaltningen av folketrygdens ytelser skal være i samsvar med gjeldende regelverk. Arbeids- og velferdsetaten skal videreføre det systematiske arbeidet med å bedre kvaliteten i ytelsesforvaltningen, slik at det kan dokumenteres at den enkelte både har fått rett ytelse og riktig beløp. Det skal legges vekt på å sikre god balanse mellom hensynet til kvalitet og kontroll mot hensynet til rask saksbehandling og utbetaling av ytelser.

Departementet ber om at Arbeids- og velferdsetaten fortsetter arbeidet med å følge opp handlingsplanen for intern kontroll for 2010-2011 som bygger opp under en gradvis implementering av kontrollstrategien.

Utvikling og implementering av nøkkelkontroller i alle vesentlige stønadsprosesser er et hovedvirkemiddel for styrket intern kontroll på kort sikt. Nøkkelkontrollene skal sikre at de etablerte kontrollmålene blir dekket i alle vesentlige stønadsprosesser. Rutinene for nøkkelkontroller i saksbehandlingen skal vurderes utvidet til flere kontrollpunkter i stønadsprosesser med allerede etablerte nøkkelkontroller og/eller nye stønadsområder, basert på vurderinger av restrisiko. Det forutsettes at etablerte nøkkelkontroller etterlevs.

Arbeids- og velferdsetaten skal utvikle et system som gjør det mulig å måle og rapportere om status og utviklingen i kvaliteten i ytelsesforvaltningen, herunder etablere kvalitetsindikatorer og fastsette kvalitetsmål. Systemet skal inneholde prosessbeskrivelser og rutinebeskrivelser, krav til kontroller som en integrert del av prosessbeskrivelsene samt krav til rapportering, kvalitetsindikatorer og kvalitetsmål for alle vesentlige ytelser.

I 2011 skal det gjennomføres kvalitetsundersøkelser basert på stikkprøver for førstegangsvedtak på alderspensjonssøknader i tråd med direktoratets opplegg. Det skal tas sikte på å etablere krav til kvalitetsnivået på alderspensjon fra 2. halvår 2011. Det skal arbeides med sikte på å innlemme flere ytelser i kvalitetssystemet gjennom 2011. Det skal arbeides for å innlemme minst seks ytelser i systemet gjennom 2011, hvorav tre ytelser skal være klarert for måling. De resterende tre skal være ferdig planlagt. Det forutsettes at kvalitetssvikt som avdekkes i enkeltsaker rettes opp, og at resultatinformasjonen brukes til å identifisere og vurdere forbedringstiltak på det aktuelle ytelsesområdet.

Arbeids- og velferdsetaten skal i samarbeid med Pensjonstrygden for sjømenn, etablere rutiner for å forbedre samhandlingen og informasjonsutveklingen etatene i mellom for å sikre korrekt utbetaling og utbetaling til rett tid.

Vi viser til den nye rutinen med jevnlig kontrollkjøringer av medlemmer med oppsatte pensjonsrettigheter i Statens pensjonskasses pensjonsregister mot Arbeids- og velferdsetatens pensjonsregister. Arbeids- og velferdsetaten skal bistå SPK og prioritere arbeidet med slike kontrollkjøringer.

Rapportering

- Det skal redegjøres for arbeidet med å bedre etatens intern kontroll i hver tertialrapport, herunder framdrift for de enkelte hovedområder i handlingsplanen. Rapporteringen skal i særlig grad synliggjøre arbeidet med innføring, etterlevelse og overvåking av nøkkelkontroller.

- Det skal gis en kvantitativ og kvalitativ rapportering om etterlevelsen av innførte nøkkelkontroller, herunder type feil, årsaker og ev. konsekvenser av feil som avdekkes gjennom nøkkelkontrollene.
- Det skal rapporteres om status i utviklingen av kvalitetssystemet.
- Det skal rapporteres om resultatene fra kvalitetsundersøkelsene fra og med 2. halvår 2011.
- Antall klager og klagefrekvens i forvaltnings-/pensjonsenhet, avslagsprosent (fra andre halvår), antall omgjøringer og omgjøringsprosent i forvaltnings-/pensjonsenhet og i NAV klageinstans samt antall og omgjøringsprosent i Trygderetten. Rapporteringspunktet skal ikke kreve statistikkutvikling utover det direktoratet har tilgang til i dag.

3.8.3 Avdekke og forebygge trygdemisbruk

Arbeids- og velferdsetaten skal arbeide med sikte på å avdekke og forebygge trygdemisbruk. Etatens arbeid med å kontrollere at ytelser fra folketrygden bare gis når vilkårene for rett til ytelsen er oppfylt, er et viktig ledd i det samlede kvalitetsarbeidet i etaten. Etatens arbeid med å forebygge og avdekke trygdemisbruk skal styrkes med 5 mill. kroner i 2011.

Direktoratet skal bl.a. innrette arbeidet slik at flere saker om trygdemisbruk blir anmeldt. Etaten skal gjennomføre risikoanalyser for å identifisere kritiske områder for trygdemisbruk, herunder stønadsordninger, næringer/bransjer mv. og om det er behov for nye virkemidler i arbeidet mot trygdemisbruk. Samarbeidet med andre relevante aktører skal videreføres og utvikles. På bakgrunn av dette skal det utarbeides en plan for arbeidet i 2011 for å avdekke og motvirke trygdemisbruk, herunder hvilke mål etaten sikter mot i sitt arbeid, og samarbeid med andre etater. Det forutsettes at planen er i tråd med kontrollstrategien. Planen skal sendes departementet innen 1.3.2011.

Rapportering:

- Det skal i årsrapporten redegjøres for antall anmeldelser og avdekket misbruk.
- I årsrapporten skal det gis en redegjørelse for arbeidet mot trygdemisbruk i lys av planen for 2011, herunder resultater og effekter av innsatsen og hvordan styrkingen av arbeidet mot trygdemisbruk på 5 mill. kroner er disponert, jf. Prop. 1 S (2010-2011). Rapporteringen skal videre belyse preventive effekter av kontrollarbeidet og gi en vurdering av hvilke tiltak som har vist seg mest effektive. Det skal videre redegjøres for risikoanalyser av kritiske områder for trygdemisbruk og utfordringer i arbeidet mot trygdemisbruk.

3.8.4 Effektiv innkreving

Arbeids- og velferdsetaten skal i sine prioriteringer på innkrevingsområdet legge vekt på risiko og vesentlighet og tiltakenes effektivitet.

Rapportering:

- Det skal i årsrapporten redegjøres for antall saker og beløp som overføres til innkrevingsentralen.
- Det skal årsrapporten redegjøres for resultater og utfordringer i innkrevingsarbeidet.
- Det skal årsrapporten redegjøres for utviklingen i bidragsgjeld og feilutbetalte ytelser. For bidragsgjelden skal det rapporteres om hhv. gammel og ny gjeld samt utenlandsgjeld og privat gjeld vs. gjeld til staten.

3.9 God gjennomføring av reformer/organisasjonsutvikling og effektivitet

3.9.1 Kompetanseutvikling

Det er en forutsetning for å realisere målene med NAV- reformen at de ansatte i arbeids- og velferdsforvaltningen gis nødvendig opplæring og tilføres kompetanse slik at forvaltningens oppgaver kan løses med god kvalitet. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal følge opp arbeidet med å utvikle en helhetlig kompetansestrategi for arbeids- og velferdsforvaltningen. Departementet vil komme tilbake til dette i eget brev.

Kunnskapsdepartementet skal legge frem en stortingsmelding om utdanning for velferdstjenestene i 2011. Meldingen skal bidra til utvikling av en samlet nasjonal kunnskapspolitikk for fremtidens velferds-/helse- og sosialutdanninger, legge grunnlag for å oppdatere innhold i utdanningene og bidra til tettere forbindelseslinjer mellom forskning, utdanning og praksisfeltet. Kunnskapsdepartementet vil samarbeide tett med Arbeidsdepartementet og andre berørte departementer om meldingen, og departementet vil be direktoratet om bidrag i den sammenheng. I tilknytning til meldingsarbeidet skal Kunnskapsdepartementet etablere en referansegruppe der det er forutsatt at også bl.a. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal være representert. Departementet forutsetter at direktoratet prioriterer dette, og har kontakt med organisasjonene i arbeidet.

Rapportering:

- Det skal tertialvis rapporteres om kompetansetiltak som gjennomføres i arbeids- og velferdsforvaltningen i 2011.

3.9.3 IKT pensjonsprogrammet

Pensjonsreformen trer i kraft 1.1.2011. Som ledd i dette skal IKT pensjonsprogrammet etter planen avsluttes 1.7.2011. Direktoratet skal legge til grunn gjeldende styringsdokument datert 11.2.2010 (versjon 130) for fase 3, jf. KS2-rapport fra Metier om fase 3 datert 31.10.2008.

I første halvår 2011 skal siste versjon av IKT-løsningen for pensjonsreformen, versjon "Horisonten", ferdigutvikles og settes i drift. Denne versjonen inneholder viktig funksjonalitet, bl.a. for G-regulering. Videre skal det i første halvår arbeides med overlevering av IKT-løsninger, kompetanse og driftsoppgaver som i programperioden har vært ivaretatt av programmet, fra IKT pensjonsprogrammet til linjen. I denne sammenheng skal det avklares hvor i linjen ansvaret for de ulike oppgavene skal ligge, slik at forvaltningen av IKT-løsningene og øvrige oppgaver som IKT-pensjonsprogrammet har hatt ansvar for, blir ivaretatt på en god måte. Linjen i etaten skal være godt forberedt til å overta de områder som IKT pensjonsprogrammet har hatt ansvar for og skal bidra til at det utbetales rett pensjon til rett tid.

Rapportering:

- I første tertialrapport skal det redegjøres om status når det gjelder forvaltning av pensjonsområdet, herunder skal det gis en risikovurdering knyttet til forvaltning av pensjonsområdet, herunder utfordringer (uavklarte forhold) og risiko knyttet til overføring av pensjonsprogrammet til linjen.
- I andre tertialrapport, samt årsrapporten skal det redegjøres for resultater av overleveringen, herunder utfordringer og risikoforhold knyttet til forvaltning av pensjonsområdet.

3.9.4 IKT-modernisering

KS1 knyttet til IKT- modernisering i Arbeids- og velferdsetaten startet opp juni 2010. Arbeidsdepartementet legger til grunn at direktoratet utarbeider nødvendige tilleggsdokumenter mv. til Metier slik at KS 1 kan avsluttes så fort det lar seg gjøre i 2011. Departementet kommer tilbake til oppfølgingen av KS 1 og arbeid med KS 2. Direktoratet har blitt tilført midler som skal brukes til planleggingsarbeid knyttet til IKT- moderniseringen.

3.9.5 Oppfølging av ekspertgruppen som har vurdert oppgave- og ansvarsfordeling i arbeids- og velferdsforvaltningen

Ekspertgruppa som så på samhandling og ansvarsdeling mellom NAV-kontorene og forvaltningsenhetene, kom med flere forslag til interne tiltak i Arbeids- og velferdsferdsetaten. Departementet ber om at direktoratet rapporterer om hvordan direktoratet har fulgt opp eller vil følge opp, forslagene fra ekspertgruppa innenfor etatens ansvarsområde.

Rapportering:

Brukergrensesnitt:

- Redegjørelse for direktoratets plan for etablering av kundesentre som dekker alle fylker, herunder framdriftsplan, kostnader og bemanningsmessige implikasjoner.
- En utredning om konsekvenser av å sentralisere saksbehandlingen for barnebidrag til én eller noen få nasjonale forvaltningsenheter, herunder konsekvenser for brukernes kontakt med etaten, saksbehandlingstider og kvalitet i saksbehandlingen. Det skal angis timeplan for eventuell gjennomføring med kostnadsanslag og bemanningsmessige konsekvenser.

Arbeidsdeling mellom ulike enheter i etaten:

- Status for arbeidet med å gi NAV-kontorene ansvar for:
  - å behandle fritak for arbeidsgiveransvar for sykmeldte
  - å fatte vedtak om sykepenges for utenlandsopphold
- Redegjørelse for direktoratets arbeid med å forenkle saksbehandlingen innen uføreområdet gitt dagens regelverk, herunder når endringene vil være iverksatt.

Ressursfordelingsmodell:

- Ny ressursfordelingsmodell skal utarbeides i løpet av 2011. Redegjørelse for direktoratets arbeid med å utvikle en ny ressursfordelingsmodell internt i etaten skal foreligge til rapporteringen for 1. tertial 2011.

3.9.6 Regnskap og økonomiforvaltning

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal utarbeide en strategi for utvikling og kvalitetssikring av etatens økonomiforvaltning, etter mønster av strategien for internkontroll i ytelsesforvaltningen. Strategien skal inneholde en gjennomgang av interne og eksterne utfordringer som etaten står overfor på økonomiområdet, på både kort og lang sikt. Videre må målbildet for økonomiområdet beskrives, og det skal redegjøres for hvilke hovedgrep som er aktuelle. Økonomiområdet må defineres, og det må redegjøres for avhengigheter til andre deler av virksomheten eller eksterne samarbeidspartnere. Strategien skal ta utgangspunkt i en beskrivelse av nåværende og framtidige arbeidsprosesser knyttet til betalingsformidling og regnskap i bred forstand, herunder behandling og oppfølging av feilutbetalingssaker. På grunnlag av analysen skal det utarbeides en *handlingsplan for økonomiområdet for perioden 2011-2012*. Handlingsplanen skal baseres på en analyse av risiko og vesentlighet, og den må

avgrenses mot prosesser knyttet til kvalitetskontroll i førstegangsvedtak i ytelsesforvaltningen. Vi vil be direktoratet om å komme tilbake til departementet med en plan for utarbeidelse av strategi og handlingsplan innen 15.3.2011.

4 ØVRIGE RAMMER OG RETNINGSLINJER FRA AD

4.1 Fellesføringer til underliggende virksomheter i 2011

For budsjettåret 2011 har regjeringen besluttet å gi følgende fellesføringer til underliggende virksomheter:

- *Brukerundersøkelser*

Alle statlige etater skal innenfor rammen av budsjettet regelmessig gjennomføre brukerundersøkelser. Resultatene skal være offentlige. Alle statlige virksomheter skal i årsrapporten rapportere om de har gjennomført brukerundersøkelser og gjort dem offentlig tilgjengelige. De som ikke gjennomfører brukerundersøkelser i 2011, skal rapportere om når slike undersøkelser vil finne sted. Overordnet departement videresender rapporteringen samlet til FAD så snart som mulig i 2012.

- *IA- avtalen*

IA- avtalen krever at deltakende virksomheter skal forebygge og redusere sykefravær, styrke jobbnærvær og hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet. Virksomhetene skal sette aktivitets- og resultatmål for å redusere sykefraværet, øke sysselsetting av personer med nedsatt funksjonsevne, og stimulere til at yrkesaktivitet etter fylte 50 år forlenges med seks måneder. Virksomhetene skal i årsrapporten systematisk beskrive sine egne aktivitets- og resultatmål, samt redegjøre for resultatoppnåelsen og de aktivitetene som støtter opp under denne. Departementet ber om tertialvis rapportering på sykefraværet i etaten.

- *Ansvar for lærlinger*

Den enkelte virksomhet skal vurdere hvilke lærefag som kan være aktuelle for virksomheten. På bakgrunn av denne vurderingen bør det, innenfor virksomhetens rammer, legges til rette for inntak av lærlinger med mål om økning av antallet lærlinger sammenlignet med 2010. Hver virksomhet skal i årsrapporten rapportere om hvilke lærefag som vurderes som aktuelle og antall lærlinger fordelt på lærefag. Det vises for øvrig til Statens personalhåndbok kap. 9.10 Særavtale om lønns- og arbeidsvilkår for lærlinger og lære kandidater i staten.

- *Statistikk for antall arbeidsplasser*

Underliggende virksomheter skal i sine årsrapporter omtale statistikk over utviklingen i antall arbeidsplasser i de deler av landet hvor virksomheten er lokalisert.

4.2 Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal iverksette hensiktsmessige tiltak knyttet til forhold som påpekes i Riksrevisjonens merknader, jf. Riksrevisjonens Dok. nr. 1 (2010-2011).

Det skal i hver tertialrapport rapporteres om status og oppfølging av revisjonsmerknadene fra både regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon, herunder:

- Plan for hvordan en har tenkt å løse merknadene
- Hvilke revisjonsmerknader som ikke er løst, herunder hvorfor de ikke er løst
- En vurdering av hvilke som eventuelt er krevende å løse

Rapporteringen skal innrettes slik at den gir god informasjon om status i revisjonsmerknadene og et godt grunnlag for departementet til å følge opp direktoratets arbeid med merknadene.

Det skal i tertialrapportene rapporteres særskilt om oppfølging av revisjonsmerknader knyttet til pensjonsområdet. Det skal rapporteres om status, mål og tiltak, herunder:

- Feilutbetalingssaker, jf. Riksrevisjonen omtale i Dok. nr. 1 (2010-2011), herunder en kort omtale om feilretting av systemfeilene i PESYS.
- ”Minimalkonverterte” pensjonssaker som ikke var ferdigbehandlet og som ble omtalt i Dok. nr. 1 (2010-2011).
- Utviklingen på observasjonskontoen
- Avstemmingsrutinene på pensjonsområdet

Videre skal det i tertialrapportene rapporteres om oppfølging av revisjonsmerknadene knyttet til IKT-miljøet, blant annet informasjonssikkerheten og stormaskinsmiljøet i Arbeids- og velferdsetaten.

Riksrevisjonen har påpekt at etaten fortsatt har manuelle rutiner for avstemming og oppfølging av refusjonskrav som gjelder forskutterte dagpenger ved konkurs, jf. Dok. nr. 1 (2010-2011), pkt. 3.3. Arbeids- og velferdsetaten skal rapportere om status for arbeidet med nye rutiner og IT-støtte mv. i årsrapporten for 2011.

4.3 Rapportering om gjennomføringen av arbeidsmarkedstiltakene i 2011

Arbeids- og velferdsetaten skal rapportere om gjennomføring av arbeidsmarkedstiltakene hver måned. Frist for rapporteringen er den 20. påfølgende måned. Rapporteringen må kunne skille mellom personer med ordinært/moderat bistandsbehov og personer med nedsatt arbeidsevne.

4.4 Behovet for VTA-plasser

Departementet vil legge til rette for mer sikker kunnskap om det reelle behovet for VTA-plasser, jf. også Innst. 15 S (2010-2011). Vi vil komme tilbake til dette i eget brev.

4.5 Samarbeid mellom AD, KD og BLD om ungdom

Departementet viser til det pågående samarbeidet med Kunnskapsdepartementet (KD) rettet mot ungdom utenfor arbeid og utdanning. Samarbeidet omfatter et treårig prosjekt for å styrke samarbeidet mellom fylkeskommunene/Oslo og Arbeids- og velferdsetaten om ungdom mellom 16 og 21 år som verken er i videregående opplæring eller i arbeid. Arbeids- og velferdsetaten skal ha ansvaret med bistå fylkeskommunen med råd og veiledning rettet mot arbeidsmarkedet, samt legge til rette for utprøving av arbeidsrettede tiltak i kombinasjon med opplæring fra fylkeskommunen. Fylkeskommunen skal ha ansvar for å prøve ut og tilby praktisk organisert opplæring gjennom alternative opplæringsmodeller. Videre har fylkeskommunene ansvaret for at oppfølgingstjenesten har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å ta en aktiv rolle i det tverrfaglige samarbeidet med å følge opp målgruppen og tilby tiltak samt ha hovedansvar for opplæringselementene i de tiltakene som tilbys, også dersom tiltaket er arbeidsmarkedstiltak. Det forventes at fylkeskommunen og Arbeids- og velferdsetaten arbeider aktivt for en bedre sammenheng mellom arbeidsrettede tiltak og opplæring.

Arbeidet må ses i sammenheng med prosjekter i regi av Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet rettet mot tilgrensende målgrupper.

4.6 Samarbeidsavtale mellom KS og AD om styrket samarbeid mellom Arbeids- og velferdsetaten og utdanningsmyndighetene

Den sentrale avtalen mellom AD og KS på opplæringsområdet har hatt som formål å legge til rette for et styrket samarbeid regionalt og lokalt, angående opplærings- og utdanningstilbud til personer som både Arbeids- og velferdsetaten og utdanningsmyndighetene har et ansvar for. Avtalen hadde varighet ut 2010, men er nå videreført inntil videre.

4.7 Nasjonal strategiplan for arbeid og psykisk helse

Arbeids- og velferdsetaten skal videreføre den arbeidsrelaterte delen av Opptrappingsplanen for psykisk helse, samt følge opp tiltakene i Nasjonal strategi for arbeid og psykisk helse (2007-2012) i nært samarbeid med Helsedirektoratet. Oppfølgingen omfatter videreføring og utvikling av tjenester og tiltak, herunder innsatsen knyttet til IA- avtalen. Arbeids- og velferdsetaten skal også bidra til å sikre kunnskapsspredning på feltet, blant annet gjennom fagutviklingsprogram og tverrfaglig nettverksbygging med sikte på å spre kunnskap og erfaringer. Satsing på forskning under strategien skal støtte opp under fagutviklingen Dette omfatter videreføring av evalueringen knyttet til tiltaket Jobbmestrende oppfølging. Midlene under satsingen er øremerket, og det rapporteres særskilt på bruken av tiltaks- og driftsmidler samt oppnådde resultater i tertialrapportene.

4.8 Oppfølging av St.meld. nr. 18 (2007-2008) Arbeidsinnvandring

Det vises til arbeidet med å utrede en egen nettportal som inngang til all relevant informasjon om arbeidsinnvandring og tjenesteimport, jf. St. meld. nr. 18 (2007–2008)

Arbeidsinnvandring. Arbeids- og velferdsdirektoratet har utredet alternative løsninger for nettveiviser for arbeidsinnvandring og tjenesteimport. Departementet kommer tilbake til det videre arbeidet med denne saken i eget brev.

4.9 Utenlandsområdet

Internasjonale forpliktelser og forpliktelser i forhold til medlemmer i utlandet skal ivaretas som en integrert del av ytelsesforvaltningen.

Arbeids- og velferdsetaten skal gi veiledning og informasjon til brukere om rettigheter og plikter som følge av internasjonale forpliktelser. Informasjonen skal være tilpasset den enkelte brukers behov og være lett tilgjengelig gjennom telefoni og elektronisk informasjons- og kommunikasjonsteknologi, jf. rapporteringskrav under delmål 3.7.

Arbeidet med å bygge ned antall saker til behandling og redusere saksbehandlingstider skal prioriteres i 2011, jf. rapporteringskrav under delmål 3.8.

Når det gjelder trygdesamarbeidet innen EØS, framheves spesielt at rådsforordningene 1408/71 og 574/72 i EU er erstattet av forordning 883/2004 med gjennomføringsforordning 987/2009 fra 1.5.2010. Det er usikkert fra hvilket tidspunkt i 2011 de nye forordningene kan innlemmes i EØS-avtalen, men forberedelsene til dette bør videreføres etter planen.

Overgangen til de nye forordningene innebærer i tillegg til enkelte regelendringer på fagområdene, også at utvekslingen av opplysninger mellom medlemslandene skal skje elektronisk senest innen 1.5.2012. Det må etableres kontaktpunkter mot det europeiske nettverket EESSI og interne rutiner for mottak, registrering og fordeling av inngående og utgående meldinger.

De administrative forberedelsene til denne overgangen, herunder opplæringstiltak og utarbeidelse av veiledninger og rutiner, må prioriteres. Arbeidet med tilrettelegging for elektronisk datautveksling må skje med sikte på at fristen 1.5.2012 kan overholdes.

Arbeids- og velferdsetaten skal i 2011 følge opp samhandlingen om registerkvalitet og informasjonsflyt i forvaltningen av utenlandsområdet med skatteetaten og eventuelt andre etater. Det skal legges til rette for god samordning og informasjonsutveksling mellom skatteetaten og Arbeids- og velferdsetaten, slik at man får grunnlag for å fatte riktige vedtak. Dette gjelder bl.a. registrering av utsendte arbeidstakere etter EØS-avtalen, der vedkommende ikke skal være medlem i trygden og det heller ikke skal betales trygdeavgift og arbeidsgiveravgift til Norge. Arbeids- og velferdsetaten har bedt om at alle utsendingsmeldinger sendes etaten. Etaten skal sørge for registrering og for at opplysningene blir formidlet til skatteetaten og andre berørte etater.

Rapportering:

- Det skal redegjøres tertialvis for status på utviklingsarbeidet på utenlandsområdet, herunder resultater og måloppnåelse, risiko og utfordringer fremover.

4.10 Oppfølging av personell som har deltatt i utenlandsoperasjoner

I St.meld. nr. 34 (2008-2009) *Fra vernepliktig til veteran - Om ivaretagelse av personell før, under og etter deltagelse i utenlandsoperasjoner*, beskrives mål og tiltak som skal sikre god oppfølging i Arbeids- og velferdsetaten av veteraner og deres nærmeste pårørende. Det tas sikte på at en handlingsplan legges frem våren 2011. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal i løpet av 2011 følge opp og iverksette tiltak på etatens område som blir beskrevet i handlingsplanen.

I handlingsplanen legges det opp til at ett av tiltakene skal være opprettelse av et ressurskontor i Arbeids- og velferdsetaten for veteraner. Nærmere beskrivelse av kontorets oppgaver og arbeidsform vil bli utformet i dialog med direktoratet. Ressurskontoret skal være operativt fra mai 2011.

4.11 Yrkesskader/- sykdom

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal i 1. tertialrapportering redegjøre for etatens oppfølging av rapporten *Gjennomgang av etatens behandling av krav fra tannhelsepersonell om godkjenning av yrkessykdom*.

4.12 Frivillig sektor

Arbeids- og velferdsetaten skal legge vekt på et godt og åpent samarbeid med frivillig sektor.

4.13 Sikkerhet og beredskap

Arbeids og velferdsdirektoratet skal ivareta sitt ansvar innenfor samfunnsikkerhet og beredskap. Direktoratet skal videreføre innsatsen og kontinuitetsplanleggingen på de områdene det er rapportert på i 1. tertialrapport i 2010. Direktoratet skal legge vekt på å følge opp tiltak knyttet til:

- de sikkerhetsmessige utfordringene etaten står overfor
- risiko- og sårbarhetsutfordringer knyttet til ulike scenarioer
- etatens kapasitet, kompetanse og organisering for krisehåndtering

Departementet ber om at det eksisterende kriseplanverket oppdateres på grunnlag av tidligere arbeid med risiko- og sårbarhetsvurderinger. Når det gjelder arbeidet med fornyelse av Forsyningsloven, og revisjon av § 10 i NAV-loven, vil direktoratet bli bedt om å tilpasse planverket Sivilt beredskapssystem (SBS) til nytt regelverk. Dette vil skje i egen henvendelse fra departementet.

Departementet ber videre om at kriseplanverket og virksomhetenes rolle og oppgaver i en krisesituasjon blir øvet også i 2011. Øvelser skal evalueres og følges opp, slik at de kan danne grunnlag for korrigerende tiltak innen samfunnssikkerhet og beredskap. Omfanget av øvelse må vurderes i forhold til ressursbruken.

Helsedirektoratet har ansvar for forvaltning og gjennomføring av lov om helsemessig og sosial beredskap, og skal medvirke til at blant annet kommuner har oppdaterte, øvede og koordinerte beredskapsplaner med rutiner for å oppdage og varsle hendelser, samt for effektiv ressursdisponering og samhandling ved kriser. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal understøtte Helsedirektoratet i dette arbeidet.

Forskrift om objektsikkerhet (FOR 2010-10-22-1362) vil tre i kraft fra 1.1.2011. I denne sammenhengen bes Arbeids- og velferdsdirektoratet om å bidra i en prosess for å vurdere potensielle skjermingsverdige objekter.

Rapportering:

I 1. tertialrapport i 2011 skal direktoratet rapportere om:

- utfordringer etaten står overfor på samfunnssikkerhet og beredskapsområdet som er av en slik art at departementene (AD, BLD og HOD) bør være informert
- status i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap
- planer for øvelser som skal gjennomføres i 2011.

Status for arbeidet innen samfunnssikkerhet og beredskap skal også rapporteres i årsrapporten for 2011 på lik linje med andre fagområder.

4.14 Lønnsgarantiordningen

For å følge utviklingen på lønnsgarantiområdet, og i forbindelse med spørsmål om antall og hvilken type lønnsgarantisaker som blir behandlet, ber departementet om at det utarbeides en oversikt og at det rapporteres i årsrapporten om følgende:

- Antall konkursbo (oppsummert per år)
- Totalt antall saker (definisjonen av aktive saker er dekkende – her må det også skilles mellom antall konkursbo og antall saker)
- Antall saker med NUF-selskaper
- Antall omgjøringer av NAV Lønnsgaranti etter klage, dvs. kun de saker NAV Lønnsgaranti omgjør etter klage

Departementet ber samtidig direktoratet belyse saksbehandlingstid (tiden fra NAV lønnsgaranti mottar en søknad om lønnsgaranti til endelig vedtak er fattet) i 2011, eksempelvis ved å foreta manuelle tellinger for en eller to måneder pr år for å finne gjennomsnittlig saksbehandlingstid for utbetalinger i den valgte perioden.

4.15 Sysselsettingsstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne

Arbeidsdepartementet viser til den pågående prosessen med å utarbeide en sysselsettingsstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne. Det tas sikte på å starte opp en strategi fra 2012. For å understøtte dette arbeidet vil det være behov for ulike leveranser fra Arbeids- og velferdsdirektoratet knyttet til statistikk, samt forslag og vurderinger knyttet til utformingen av virkemidler mv. Direktoratet vil også bli bedt om å vurdere hvilke forberedelser man må gjøre for å kunne iverksette nye ordninger, tiltak mv. i 2012 som det blir fattet vedtak om i 2011.

4.16 Budsjettanslag og beregninger, herunder beregningsgruppen for folketrygden

Arbeids- og velferdsdirektoratet vil ha en sentral funksjon som leverandør av budsjettanslag og beregninger. Arbeids- og velferdsdirektoratet har videre ansvar for utarbeiding av materialet til Beregningsgruppen for folketrygden. Anslagene fra beregningsgruppen brukes i statsbudsjettprosessen og er grunnlag for regjeringens budsjettforslag til Stortinget. Oppdraget omfatter rapportering og analyser av utviklingen i stønadsordningene. Materialet danner også grunnlag for proposisjonstekster.

Det er viktig at departementet kan gi Stortinget anslag av god kvalitet som grunnlag for beslutninger. Departementet ber Arbeids- og velferdsdirektoratet prioritere kvalitetssikringen av slike anslag.

4.17 Forskning og kunnskapsutvikling

Arbeidsdepartementet har et overordnet ansvar for den nasjonale kunnskapsutviklingen på sin sektor og for at det eksisterer nødvendig kunnskap som underlag for politikkutforming og forvaltning på sektorområdet. Arbeids- og velferdsdirektoratet forventes å bidra her, bl.a. gjennom sin rolle som rådgiver og faglig premissgiver for departementet og ved å arbeide for at egen virksomhet er kunnskapsbasert. Arbeids- og velferdsetaten må sette av ressurser i 2011 til å videreføre påbegynt arbeid med å avklare og definere direktoratets rolle som kunnskapsprodusent og kunnskapsformidler. Det forventes videre medvirkning fra Arbeids- og velferdsdirektoratet etter behov for å få utført FoU-relatert arbeid som blir igangsatt av departementet, herunder også evalueringer.

Departementet ber om å bli orientert om resultatene fra utrednings- evaluerings- og forsøksprosjekter som gjennomføres i regi av Arbeids- og velferdsdirektoratet ved at sluttrapporter oversendes departementet eller presenteres i Arbeid og velferd, eventuelt også gjennom at departementet bes om å delta i referansegrupper.

Videre bør direktoratet gjennom samarbeid med universitets-/forskningsmiljøer og bruk av egne data sikre kunnskap om bruk av tjenester og arbeidsrettede tiltak overfor ulike brukergrupper. Arbeidet skal gi grunnlag for å sikre en mest mulig systematisk utvikling av tiltakenes kvalitet og effekt. Departementet ber om å bli orientert om dette arbeidet i rapporten for 2. tertial 2011.

Kunnskap om hvordan pensjonsreformen virker og formidling av denne kunnskapen vil være sentrale områder i årene som kommer. I forbindelse med oppfølging av pensjonsreformen og IA-avtalen betyr dette at beregningene av forventet pensjonsalder og forventet antall år i arbeid ved fylte 50 år må videreføres. Likedan er det viktig å følge med på hvilke grupper som tar ut pensjon ved ulike uttaksaldre fra 1.1.2011, jf. statistikkvedlegg.

Det er viktig at Arbeids- og velferdsdirektoratet prioriterer å følge opp samarbeidet med Skattedirektoratet, Brønnøysundregistrene og SSB om utvikling av EDAG. Gjennom dette systemet vil etaten kunne få løpende månedlige inntektsdata for alle lønnstakere. Det vil blant annet kunne gi grunnlag for en bedre sysselsettingsstatistikk samt gi et datagrunnlag som kan brukes til kvalitetssikring av utbetalinger.

Departementet viser videre til at beregningsgruppa for folketrygden, pilar 1, har overtatt evalueringen av om de opprinnelig anslåtte budsjettprovenyene av ulike tiltak treffer eller ikke, men at det i pilar 1 ikke ses nærmere på samfunnsmessige effekter. Arbeids- og velferdsdirektoratet bes derfor i tertialrapporten for 1. tertial 2011 om å gi en vurdering av hvilke av disse tiltakene direktoratet mener bør evalueres mht. samfunnsmessige effekter, herunder hvilke av de aktuelle evalueringene som bør gjennomføres internt i direktoratet og hvilke som bør settes ut til eksterne i regi av direktoratet.

Departementet vil også orientere om at det vil bli behov for bistand fra Arbeids- og velferdsdirektoratet i tilknytning til arbeidet med stortingsmelding om bl.a. forholdet mellom forskning, utdanning og praksisfeltet. For nærmere informasjon viser vi til omtale under delmål 3.9.

4.18 Helserefusjonsområdet – frikort

Helsedirektoratet innførte automatisk frikortløsning nasjonalt 1.6.2010. HELFO overtok som operativ og saksbehandlende enhet etter 1.6.2010. Dersom teknisk løsning ikke fungerer eller andre uforutsette situasjoner oppstår, skal Arbeids- og velferdsetaten sikre beredskap ved at saksbehandlingsløsningen i Infotrygd holdes åpen til utløpet av første kvartal 2011. På denne måten kan brukerne få frikort på NAV lokalt dersom frikortløsningen svikter.

Videre skal Arbeids- og velferdsetaten raskest mulig oversende kvitteringer som gjelder egenandeler for frikort til HELFO hvis bruker feilaktig sender dette til NAV lokalt.

4.19 Publikasjonen *Arbeid og Velferd*

Publikasjonen *Arbeid og Velferd* skal foreligge i departementet senest fredag morgen, før den gjøres offentlig for publisering påfølgende tirsdag.

4.20 Plikt til å fremme likestilling og hindre diskriminering

Aktivitets- og rapporteringspliktene, forankret i likestillingsloven, diskrimineringsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, omtales i Statens personalhåndbok, *PM 2009-19 Informasjon om aktivitets- og rapporteringsplikten vedrørende likestilling og arbeid mot diskriminering*. Arbeids- og velferdsdirektoratet må som arbeidsgiver og offentlig myndighet følge opp disse pliktene.

Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet har utarbeidet en veileder for statlige virksomheters rapportering på aktivitetsplikten. Veilederen er omtalt i Statens personalhåndbok, *PM 2010-12 Veileder til statlige virksomheters likestillingsredegjørelser etter aktivitets- og rapporteringsplikten*. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal i 2011 følge opp anbefalingene til rapportering på aktivitetspliktene slik de fremgår av veilederen.

BLD utarbeidet i 2010 en veileder til utredningsinstruksen. Arbeids- og velferdsdirektoratet oppfordres til å ta i bruk veilederen *Konsekvenser for likestilling. Utredning i forhold til*

kjønn, nedsatt funksjonsevne, etnisk opprinnelse, religion mv., når direktoratet arbeider med utredninger, reformer, tiltak, strategier mv.

4.21 Løsning for publisering av offentlig elektronisk postjournal (OEP)

Forskrift til offentlighetsloven § 6 stiller krav til at alle statlige direktorat som har hele landet som virkeområde, tilgjengeliggjør journal for allmennheten på Internett. Departementet ber Arbeids- og velferdsdirektoratet igangsette et forprosjekt for elektronisk postjournal for sentrale enheter med sikte på anskaffelse i 2012.

5 ØVRIGE RAMMER OG RETNINGSLINJER FRA BLD

5.1 En foreldrepengeordning som bidrar til å fremme likestilt foreldreskap

Foreldrepengeordningen er et sentralt familie- og likestillingspolitisk virkemiddel, som gjør det mulig for både mødre og fedre å beholde tilknytningen til arbeidslivet i småbarnsfasen og dele på omsorgsoppgavene i hjemmet. Det er et mål at foreldrene deler stønadsperioden mer likt og at flere fedre tar ut mer permisjon.

Arbeids- og velferdsetaten skal:

- Gi god informasjon om fedres rettigheter i foreldrepengeordningen og om mulighetene til å dele stønadsperioden.
- Ferdigstille arbeidet med utvikling og kvalitetssikring av foreldrepengeregisteret med sikte på at det bl.a. skal være mulig å koble foreldrene sammen og få en bedre statistikk over bruken av ordningen.

Rapportering:

- Det skal rapporteres på omfanget av fedres uttak av foreldrepenge, herunder skille mellom uttak av fedrekvote og foreldrepenge som ikke er fedrekvote.
- Det skal redegjøres for utviklingen av foreldrepengeregisteret.

5.2 Likeverdig foreldreskap og godt samarbeid til beste for barna i delte familier

Som et ledd i oppfølgingen av St.meld. nr. 19 (2006-2007) Evaluering av nytt regelverk for barnebidrag, skal Arbeids- og velferdsetaten:

- Oppdatere og utvikle bidragskalkulatoren. Arbeidet må skje innenfor eksisterende budsjetttrammer, jf. at det ble tilført midler i forbindelse med gjennomføringen av endringene i bidragsregelverket i 2001.
- Følge opp målet om å bedre servicen til brukerne, særskilt overfor brukere som trenger mye bistand fra det offentlige.
- Fortsette arbeidet for at flere foreldre skal inngå private avtaler om barnebidrag.

Arbeids- og velferdsetaten skal:

- Følge opp kvalitetsundersøkelse av saksbehandlingen m.m. i bidragssaker av 2010, jf. også henvendelse fra Sivilombudsmannen av 16.11.2005.

BLDs høringsnotat av juli 2009, med forslag om å innføre en ordning med stans av offentlige ytelser og barnebidrag ved internasjonal barne bortføring, skal følges opp med lovproposisjon. Arbeids- og arbeidsetaten skal bistå ved behov, og foreta nødvendige tilpasninger i forbindelse med eventuelle lovendringer.

Rapportering:

- Det skal holdes løpende dialog om oppdatering av bidragskalkulatoren
- Det skal redegjøres for oppfølgingen av kvalitetsundersøkelsen fra 2010 om saksbehandlingen m.m. i bidragsaker

6. RAPPORTERING OG RESULTATOPPFØLGING

6.1 Styringsdialogen i 2011

Det skal gjennomføres tertialvise etatsstyringsmøter. Virksomhetsrapportene skal foreligge senest den 10. i den andre måneden etter utløpet av rapporteringsperioden. For 2011 skal Arbeids- og velferdsdirektoratet rapportere i henhold til opplegget for mål og resultatstyring som fremkommer i dette brevets punkt 3, det vil si rapporterer på angitte delmål, styringsparametere og rapporteringskrav. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal rapportere om gjennomføringen av politikken hvert tertial der ikke annet er angitt. For enkelte styringsparametere og rapporteringskrav skal det kun rapporteres i 1. tertial eller i 3. tertial (årsrapporten) og på særskilte områder skal det rapporteres månedlig, jf. punkt 4.3.

I vedlegg 3 gis en oversikt over rapporteringen og rapporteringshyppigheten i tilknytning til opplegget for mål- og resultatstyring i 2011 samt krav til statistikkrapportering i 2011.

Virksomhetsrapporten for 3. tertial skal være etatens årsrapport. Virksomhetsrapporten for året skal omtale Arbeids- og velferdsetatens resultater i forhold til alle resultatmålene. I forbindelse med årsrapporten for 2011, skal det oversendes en liste over stønadsordninger som er evaluert i 2011 finansiert med midler bevilget under kap. 634, post 21. Årsrapporten og tertialrapportene sendes, samtidig med oversendelsen til departementet, i kopi til Riksrevisjonen. Årsrapportene skal foreligge hos Riksrevisjonen senest 1. mars. Kopi av referatet fra etatsstyringsmøtet som behandler årsrapporten, sendes Riksrevisjonen fra departementet innen 1. april.

I vedlegg 4 presenteres kalenderen for styringsdialogen i 2011. I tillegg til tertialvise etatsstyringsmøter, legges det opp til styringsmøter i de måneder som ikke faller sammen med etatsstyringsmøtene. I styringsmøtene vil en i utgangspunktet ta opp saker basert på vurdering av risiko og vesentlighet. Departementet vil informere om aktuelle tema i god tid før møtene.

6.2 Øvrige møter

Kontaktmøter

Kontaktmøtene med politisk ledelse i Arbeidsdepartementet vil fortsette i 2011. Departementet kommer tilbake til hyppighet og tidspunkt. Rapporteringen til møtene vil bl.a. være knyttet til overordnede aktuelle problemstillinger med vekt på resultater og utfordringer. Grunnlagsmateriale fra direktoratet skal foreligge i god tid før møtet.

Fagmøter

Det vil på vanlig måte være behov for å gjennomføre fagmøter mellom departementet og direktoratet om ulike tema i 2011.

6.3 Budsjettforslag, strategiske innspill mv.

Etaten har et selvstendig ansvar for å foreslå justeringer av forskrifter, regelverk og instruksjoner fastsatt av departementet som kan bidra til økt måloppnåelse. Eventuelle forslag til endringer

må være godt underbygget og begrunnet. Forslag av budsjettmessig karakter skal så langt som mulig, spilles inn i de ordinære budsjetttrundene.

Etaten skal i de ulike budsjetttrundene gjennom året bidra med innspill. Av vedlegg 4 fremgår enkelte tentative frister. Endelige frister og opplegg for bidrag vil vi komme tilbake til i egne brev.

I forbindelse med utarbeidelse av stortingsmeldinger, odelstingsproposisjoner, forskrifter, arbeidsgrupperapporter, svar på spørsmål fra Stortinget og ved enkeltsaker, vil det være aktuelt å be om bidrag og eventuell bistand fra Arbeids- og velferdsdirektoratet utenom det ordinære budsjettarbeidet og den ordinære virksomhetsrapporteringen.

7 BUDSJETTILDELINGER OG FULLMAKTER

Det vises til Prop. 1 S (2010-2011) Arbeidsdepartementet og Innst. 15 S (2010-2011), jf. vedtak i Stortinget 7.12.2010, Prop. 1 S (2009-2010) Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet og Innst. 14 S (2010-2011), jf. vedtak i Stortinget 14.12.2010.

7.1 Arbeidsdepartementet

Arbeidsdepartementet stiller følgende til rådighet på kapitler og poster med tilhørende stikkordsfullmakter slik det fremgår nedenfor.

Kapitler/poster	Tildeling for 2011 (beløp i 1000-kroner)
Kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen	
Post 21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 45</i>	27 520
Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	98 080
Kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten	
Post 01 Driftsutgifter	9 563 650
Post 21 Spesielle driftsutgifter	26 560
Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	230 700
Post 70 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, <i>kan overføres</i>	227 730
Kap. 621 Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering	
Post 21 Spesielle driftsutgifter	37 110
Post 63 Tilskudd til sosiale tjenester	179 150
Post 70 Frivillig arbeid	52 760
Post 74 Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner m.v	9 890
Kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak	
Post 21 Evaluering, utviklingstiltak m.v., <i>kan overføres</i>	78 350
Post 76 Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>	7 253 490
Kap. 635 Ventelønn	
Post 01 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	155 000
Kap. 660 Krigspensjon	
Post 70 Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	163 700
Post 71 Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	401 900
Kap. 666 Avtalefestet pensjon (AFP)	
Post 70 Tilskudd	1 650 000
Kap. 667 Supplerende stønad til personer over 67 år	
Post 70 Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	380 000
Kap. 2541 Dagpenger	
Post 70 Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	12 900 000
Kap. 2542 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v.	
Post 70 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	850 000
Kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far	

Kapitler/poster	Tildeling for 2011 (beløp i 1000-kroner)
Post 70 Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 680 000
Post 72 Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	415 000
Post 73 Utdanningsstønad	52 000
Post 75 Tilskudd til flytting for å komme i arbeid	300
Post 76 Forskuttering av underholdsbidrag	801 200
Kap. 2650 Sykepenger	
Post 70 Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	31 980 000
Post 71 Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 830 000
Post 72 Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	555 000
Post 73 Tilretteleggingstilskudd til tilretteleggingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	281 880
Post 75 Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 790 000
Kap 2651 Arbeidsavklaringspenger	
Post 70 Arbeidsavklaringspenger	36 750 000
Post 71 Tilleggsstønad - overslagsbevilgning	570 000
Post 72 Legeerklæringer	330 000
Kap. 2655 Uførhet	
Post 70 Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	20 655 000
Post 71 Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	33 190 000
Post 72 Sært tillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	2 087 000
Post 75 Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>	110 000
Post 76 Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	72 000
Kap. 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.	
Post 70 Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 730 000
Post 71 Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 790 000
Post 73 Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	110 000
Post 74 Tilskudd til biler	995 000
Post 75 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	2 870 000
Post 76 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	165 000
Post 77 Ortopediske hjelpemidler	1 015 000
Post 78 Høreapparater	505 000
Kap. 2670 Alderdom	
Post 70 Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	45 915 000
Post 71 Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	76 500 000
Post 72 Ventetillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	24 000
Post 73 Sært tillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	5 770 000
Kap. 2680 Etterlatte	
Post 70 Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 260 000
Post 71 Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 040 000
Post 72 Sært tillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	107 000
Post 74 Utdanningsstønad	500
Post 75 Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	6 000
Kap. 2686 Gravferdsstønad	
Post 70 Gravferdsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	175 000
Kap. 3605 Arbeids- og velferdsetaten	
Post 01 Administrasjonsvederlag	21 000
Post 06 Gebyrinntekter for fastsettelse av bidrag	19 500
Kap. 3634 Arbeidsmarkedstiltak	
Post 85 Innfordring av feilutbetaling, arbeidsmarkedstiltak	2 000
Kap. 3635 Ventelønn m.v.	
Post 01 Refusjon statlig virksomhet mv.	40 000
Post 85 Innfordring av feilutbetaling av ventelønn	1 600
Kap. 5701 Diverse inntekter	
Post 02 Diverse inntekter	295 100
Post 03 Hjelpemiddelsentraler m.m.	38 000
Post 71 Refusjon ved yrkesskade	1 045 000
Post 73 Refusjon fra bidragspliktige	381 400
Post 80 Renter	1 700

Kapitler/poster	Tildeling for 2011 (beløp i 1000-kroner)
Kap. 5704 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	
Post 02 Dividende	170 000
Kap. 5705 Refusjon av dagpenger	
Post 01 Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs	80 000
Post 03 Refusjon av dagpenger fra EØS-land	1 000

Nedenfor er det gitt nærmere føringer på enkelte kapitler og poster.

Arbeids- og velferdsetaten skal tilpasse sin virksomhet innenfor tildelte bevilgningsrammer og gi gode prognoser på forbruk og utbetalinger. Etaten skal ha systemer og rutiner for å sikre god kostnadskontroll for hele etatens ansvarsområde. I etatens regnskapssystem må det legges til rette for føring på det detaljeringsnivået som fordelingen av midler på de enkelte prosjekter og tiltak krever.

Rapportering:

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal innen 22.9.2011 rapportere status for regnskapet per 31.8.2011 og prognoser for året på *alle* kapitler og poster (inkludert inntektsposter) som ikke behandles av beregningsgruppa for folketrygden.

Følgende oppstilling benyttes i rapporteringen:

Kap./post	Totalt budsjett for året som helhet ¹⁾	Periodisert budsjett per 31.8.	Regnskap/utbetalt beløp per 31.8.	Prognose for utbetalt beløp per 31.12.	Avvik mellom totalt budsjett for året som helhet og prognose for utbetalt beløp per 31.12.

1) Tildeling som følge av saldert budsjett, overførte midler fra foregående år og eventuelle ytterligere endringer gjennom året (innsparingsfullmakter mv.)

Det skal rapporteres både om bruttoforbruk på kapittel og post og nettoforbruk justert for refusjoner og merinntektsfullmakter mv. Vi ber om en tabellarisk fremstilling av dette. Det skal gis en omtale av vesentlige avvik, og det skal redegjøres for årsaker til avvik og hvilke tiltak som iverksettes for å holde budsjetttrammene.

Det skal rapporteres om faktisk refundert beløp per 31.8.2011, og gis en prognose per 31.12.2011. Rapporten for bevilgninger, merinntekter og refusjoner skal innholde en tabellarisk oversikt over status/regnskapsført beløp per 31.8.2011 og prognose per 31.12.2011 fordelt på inntektskapittel/post.

Skulle det avdekkes vesentlige avvik fra bevilgningene utenom de fastlagte rapporteringsrundene, skal direktoratet informere departementet om disse straks direktoratet registrerer slike avvik. Direktoratet skal samtidig fremme forslag om mulige korrigerende tiltak.

7.1.1 Kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen

7.1.1.1 NAV-reform

I 2011 gjenstår det å etablere ett NAV- kontor som skal finansieres av overført bevilgning fra 2010.

7.1.1.2 Pensjonsreform

Til gjennomføring av IKT pensjonsprogrammet er det i 2011 bevilget 146,6 mill kroner under kap. 604, hvorav 19,52 mill. kroner under post 21 og 127,08 mill. kroner under post 45. Under post 45 holdes det igjen 29 mill. kroner til departementets usikkerhetsavsetning.

Samlet stilles det til rådighet 117,6 mill. kroner til direktoratet. Departementets usikkerhetsavsetning, samlet sett, utgjør etter dette 338 mill. kroner, hvorav 153 mill. kroner gjelder 2009 bevilgningen, 156 mill. kroner gjelder 2010 bevilgningen og 29 mill. kroner er knyttet til bevilgning i 2011. Denne usikkerhetsavsetningen gjelder fase 3.

7.1.1.3 IKT- modernisering i Arbeids- og velferdsetaten.

Arbeids- og velferdsdirektoratet tildeles 8 mill. kroner til planleggingsarbeidet for IKT-modernisering i Arbeids- og velferdsetaten. Planverket for IKT- moderniseringen i etaten skal kvalitetssikres i tråd med Finansdepartementets kvalitetssikringsregime.

7.1.2 Kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten

7.1.2.1 Post 01 Driftsutgifter

Under post 01 er det holdt tilbake 1,56 mill. kroner til dekning av retrettstilling ved Universitetet i Oslo.

- *Oppfølging av tiltak i IA- avtalen*

Driftsbevilgningen til Arbeids- og velferdsetaten er styrket med 101 mill. kroner som følge av oppfølging av tiltak i IA- avtalen, herunder anslagsvis 22 mill. kroner til styrking av arbeidslivssentrene og etablering av koordineringsenhet for å øke arbeidslivssentrenes oppfølging av IA-virksomhetene. Den øvrige styrkingen skal benyttes til tidligere oppfølging av sykmeldte, gjennomføring av nytt dialogmøte 3, oppfølging av sykmeldere, tilpasning av sykmeldingsblanketten og iverksettelse og håndheving av nytt sanksjonsregime overfor arbeidsgivere og sykmeldere.

- *Metadataløsning*

Det skal settes av om lag 400 000 kroner for Arbeids- og velferdsetatens deltakelse i utvikling av en samlet metadataløsning for forvaltningen.

- *Altinn*

Det skal settes av om lag 4,6 mill. kroner til drift av Altinn om følge av merkostnader knyttet til Altinn II- prosjektet.

- *Prosjektkoordinatorer*

Det skal settes av om lag 10 mill. kroner til videreføring av prosjektkoordinatorer under ordningen med tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte (raskere tilbake).

- *Statens seniorråd*

Det skal settes av om lag 4 mill. kroner til drift av Statens seniorråd i 2011.

7.1.2.2 Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen skal dekke utgifter til ordningen med tilretteleggingsgarantien, Idèbanken samt ulike informasjons- og utviklingstiltak for å gjennomføre ordningen raskere tilbake.

Innefor rammen skal det settes av 5 mill. kroner til drift av Idèbanken - Inkluderende arbeidsliv i 2011. Det skal videre settes av om lag 7,6 mill. kroner til ulike informasjonstiltak bl.a. overfor fastleger og sykmeldende behandlere for å understøtte gjennomføringen av ordningen raskere tilbake, administrative ressurser til gjennomføring av metodeutviklingsforsøk innen arbeidsrettet rehabilitering og fag- og nettverkssamlinger på området, herunder støtte til eksterne samlinger som ARR åpen arena.

7.1.2.3 Post 70 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte

Ordningen med tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte videreføres i 2011. Tildelingen skal også dekke kjøp av opptrenings- og helsetjenester for å motvirke lettere psykiske lidelser og sammensatte lidelser og metodeutviklingsprosjekt innen arbeidsrettet rehabilitering for overvektige.

God styring av midler og anbudsprosesser skal sikre forutsigbare rammebetingelser for brukere og leverandører av tjenester innen Raskere tilbake.

Det skal i tilknytning til de tertialvise fagmøtene, rapporteres i egne statusrapporter om aktiviteter under ordningen raskere tilbake i samarbeid med Helsedirektoratet.

7.1.3 Kap. 621 Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering

7.1.3.1 Post 70 Frivillig arbeid, kan overføres

Posten har blitt styrket med 2,6 mill. kroner til prosjekter og utvikling av sosialt entreprenørskap i samarbeid med frivillige brukerorganisasjoner.

7.1.4 Kap 634 Arbeidsmarkedstiltak

7.1.4.1 Post 21 Evaluering, utviklingstiltak mv

Bevilgningen skal bl.a. benyttes til finansiering av forskningsmessig evaluering av forsøk på arbeidslivs- og velferdsområdet, herunder området for Intensjonsavtalen om et mer inkluderende arbeidsliv, i regi av Arbeids- og velferdsetaten. Bevilgningen kan også finansiere mindre utredninger av ulike deler av arbeids- og velferdspolitikken, analyser av arbeidsmarkedstilpasning for ulike grupper, og spredning av informasjon om resultatene. Den kan nyttes til fellesprosjekter med andre, der dette kan bidra til å fremme arbeids- og velferdspolitiske mål.

For å ivareta nødvendig koordinering og samarbeid på FoU-området ber vi om at Arbeids- og velferdsdirektoratet innen 1.3.2011 orienterer om sine planer for bruk av FoU-bevilgningen i 2011.

- *Funksjonsassistent*

Ordningen med funksjonsassistent videreføres. Det skal settes av 17,1 mill. kroner til ordningen i 2011.

- *Arbeids- og utdanningsreiser*

Forsøksordningen med arbeids- og utdanningsreiser for personer med nedsatt funksjonsevne videreføres. Arbeids- og velferdsdirektoratet bes om å inngå avtaler med de regionale helseforetakene når det gjelder transporten i regi av de lokale kjørekontorene for 2011. Det skal settes av 26 mill. kroner til ordningen i 2011.

Arbeidsdepartementet opphever tidligere instruks til Arbeids- og velferdsdirektoratet om å innføre et kostnadstak for forsøksordning med arbeids- og utdanningsreiser. Direktoratet må sørge for at berørte brukere blir informert om endringen.

- *Forsøk med servicehund*

Departementet viser til at det er satt av nødvendige midler til prosjektet "servicehunder" for budsjettåret 2011. Bevilgningen ble styrket med ytterligere 2 mill. kroner til dette formålet under behandlingen i finanskomiteen, jf. Innst. 2 S (2010–2011). Prosjektet gjennomføres i nært samarbeid med Helsedirektoratet og er planlagt over to år fra tildeling av hund til sluttevaluering skal foreligge. Servicehunden skal fungere som et alternativ for å løse brukers utfordringer, og skal også stimulere til økt selvstendighet og til å bryte en isolert tilværelse. Det skal vektlegges å finne aktuelle deltakere blant personer som allerede får et kommunalt tjenestetilbud eller ytelser gjennom helse- og omsorgstjenesten. Retningslinjene for prosjektet vil bli justert med sikte på at det også kan rekrutteres aktuelle kandidater innenfor målgruppen for prosjektet direkte fra brukerorganisasjonene. Departementet forutsetter at prosjektet gjennomføres i tråd med øvrige føringer, jf. omtale i Innst. 15 S (2010-2011). Departementet viser til at ubrukte midler som overføres til 2011 kan benyttes til erstatningshund til brukere, dersom et slikt behov oppstår.

- *EMPO TV*

Innenfor rammen skal det settes av inntil 2,2 mill. kroner til forsøksprosjektet EMPO TV av og med psykisk utviklingshemmede.

7.1.4.2 Post 76 Tiltak for arbeidssøkere

Basert på visse forutsetninger om tiltakenes priser og sammensetning, gir bevilgningen under kap. 634, post 76 teknisk sett rom for å gjennomføre et gjennomsnittlig nivå på om lag 71 200 tiltaksplasser i 2011.

Innenfor tiltaksnivået på 71 200 legges det beregningsteknisk til grunn at om lag 19 300 plasser innrettes mot ledige, mens 51 900 tiltaksplasser skal sikre at arbeidssøkere med nedsatt arbeidsevne raskt får nødvendig bistand. Langtidsledige, ungdom og innvandrere skal prioriteres ved inntak til arbeidsmarkedstiltak.

Innenfor det totale tiltaksnivået på 71 200 tiltaksplasser styrkes kvalifiseringsprogrammet med 200 plasser. Det er totalt satt av om lag 5 700 tiltaksplasser til kvalifiseringsprogrammet og arbeidsmarkedssatsingen knyttet til Handlingsplan mot fattigdom i 2011. Arbeidsmarkedssatsingen knyttet til Handlingsplan mot fattigdom fases ut til fordel for kvalifiseringsprogrammet i 2011, jf. omtale under punkt 3.1.

Arbeids- og velferdsetaten skal som et minimum gjennomføre et gjennomsnittlig tiltaksnivå på 68 000 tiltaksplasser i 2011. Arbeids- og velferdsetaten må innenfor den gjeldende bevilgningen og i lys av brukernes behov, finne fram til den tiltakssammensetningen som er

mest hensiktsmessig. Departementet vil følge etaten tett gjennom direktoratets rapportering om gjennomføringen av arbeidsmarkedstiltakene, jf. punkt 4.3.

Totalt er det rom for om lag 2 500 plasser til forsøket med tidsubestemt lønnstilskudd i gjennomsnitt i 2011.

Individstønnad for deltakere på kvalifiseringsprogrammet er overført til kommunenes rammetilskudd fra og med 2011. Kap. 634, post 76 er på denne bakgrunn redusert med 407 mill. kroner.

Ordningen med tilskudd til jobbskaping prosjekter videreføres på tilsvarende nivå som tidligere år. Ungdom i alderen 20-24 år skal prioriteres ved inntak til prosjektene.

Det skal settes av 12,3 mill. kroner innenfor rammen til metodeutviklingsprosjekt innenfor arbeidsrettet rehabilitering. Den delen av prosjektet som retter seg mot overvektige, finansieres under kap. 605, post 70.

Kostnadsstaket for opplæring i form av ordinær utdanning er 55 000 per undervisningsår, og heves fra 100 000 kroner til 110 000 kroner for samlet opplæringsperiode.

Tiltaksplasser til EMPO TV skal prioriteres innenfor rammen av arbeidsmarkedstiltakene i 2011.

Videreføring av drift og tiltaksplassene i Marensro-prosjektet i 2011 skal prioriteres innenfor rammen.

Landsdekkende VTA-tiltak

Ved fordeling av tiltaksplasser mellom fylkene må det tas hensyn til fylker som har bedrifter som tilbyr landsdekkende VTA-tiltak. Det vises spesielt til tilbudene ved ADAPTOR, Signo og Bergen ASVO.

7.1.5 Kap. 660 Krigspensjon

Under kap. 660 Krigspensjon er tildelingen redusert med 4,4 mill. kroner sammenlignet med bevilget beløp i Prop. 1 S (2010-2011). Beløpet er knyttet til skadepensjoner, militære og sivile personer, som forvaltes av HELFO.

7.1.6 Kap. 2541 Dagpenger (overslagsbevilgning)

Med virkning fra 1.1.2011 skal særreglene for dagpengemottakere over 64 år avvikles. Særreglene beholdes i en overgangsperiode på ett år for personer som per 1.1.2011 mottar dagpenger, og som har fylt 63 år. Regelendringen innebærer at det ikke vil komme nye dagpengemottakere inn under særreglene i 2011. Nye dagpengemottakere vil få stønad etter de ordinære vilkårene, dvs. i inntil to år.

Med virkning fra 1.1.2011 skal foreldrepenger, svangerskapspenge og svangerskapsrelaterte sykepenge, regnes med som arbeidsinntekt i kvalifiseringsgrunnlaget til dagpenger.

Endringer i dagpenge- og permitteringsregelverket som ble innført i 2009, herunder reduksjon i bedriftenes arbeidsgiverperiode fra ti til fem dager, økt maksimal periode med dagpenger

under permittering fra 30 til 52 uker og reduksjon i kravet til arbeidstidsreduksjon for rett til dagpenger under permittering fra 50 til 40 pst, videreføres inntil videre i 2011.

7.1.7 Kap. 2650 Sykepenger

7.1.7.1 Post 73 Tilskudd til tilretteleggingstiltak

Tilskuddsordningene tilretteleggingstilskuddet og BHT-honoraret vil fortsatt være forbeholdt IA-virksomhetene. Rapportering på forbruk må fortsatt skille mellom de to ordningene.

7.2 Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet

Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet stiller til rådighet bevilgningen på kapitler og poster med tilhørende stikkordsfullmakter slik det fremgår nedenfor.

Kapitler/poster	Tildeling for 2011 (beløp i 1000-kroner)
Kap. 844 Kontantstøtte	
Post 70 Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 437 000
Kap. 845 Barnetrygd	
Post 70 Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	14 950 000
Kap. 2530 Foreldrepenger	
Post 70 Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	14 163 000
Post 71 Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning*</i>	404 550
Post 72 Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	410 000
Post 73 Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	105 000

*Tildelingen er redusert i forhold til bevilgningen på posten da 450 000 kr. forvaltes av Helfo til stønad ved hjemmefødsel.

7.3 Fullmakter

I vedlegg 1 og 2 følger oversikt over hhv. personalfullmakter og budsjettfullmakter for 2011 som meddeles Arbeids- og velferdsdirektoratet. I de tilfeller fullmaktene ikke regulerer direktoratets adgang til å handle på vegne av staten på en formålstjenlig måte, må direktoratet forelegge spørsmålet for departementet for å innhente fullmakter. For 2011 gis ikke fullmakten til å omdisponere fra bevilgningen under kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere til bevilgningen under kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 01 Driftsutgifter, videre, jf. Prop. 1 S (2010-2011) Arbeidsdepartementet, romertallsvedtak III. Departementet vil legge presiseringene i Prop. 125 S (2009-2010) til grunn ved vurdering av søknad om ev. omdisponeringer i 2011.

Med hilsen

Ulf Pedersen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Dagfinn J. Hansen
avdelingsdirektør

Kopi m/ vedlegg:

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet,
Helse- og omsorgsdepartementet,
Riksrevisjonen,
KS